

Strategia Rozwoju
Gminy Ziębice
na lata 2023-2030

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

Wprowadzenie	5
Wnioski z diagnozy	6
Analiza SWOT	6
Wyniki badania ankietowego	10
Wizja i misja	12
Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	13
Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych	15
Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	22
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	38
System osadniczy	38
System przyrodniczy	39
System transportowy	39
Infrastruktura społeczna	40
Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)	41
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	42
Ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia i kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	46
Polityka przestrzenna na poziomie gminnym	46
Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu	46
Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	47
Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	48
Zasady lokalizacji handlu wielkopowierzchniowego	54
Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	55

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	55
Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.....	56
Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	56
Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	57
Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	58
Polityka przestrzenna na poziomie regionalnym.....	59
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego	59
Polityka przestrzenna na poziomie krajowym	64
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym	64
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	64
Plan gospodarowania zasobami wody	65
Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)	69
System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów	77
Ramy finansowe i źródła finansowania	88
Spis tabel.....	89
Spis map.....	89

Wprowadzenie

Dokument strategii rozwoju gminy stanowi podstawowe narzędzie zarządzania gminą i odgrywa kluczową rolę w rozwoju na poziomie lokalnym. Wyznacza nadrzędne kierunki działań, określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danego obszaru oraz pozwala efektywnie gospodarować zasobami.

Strategia Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2023-2030 jest dokumentem przeważającym nad innymi dokumentami planistyczno-strategicznymi obowiązującymi w Gminie Ziębice. Ponadto jest spójny z dokumentami wyższego rzędu – strategiami rozwoju na poziomach wojewódzkim oraz krajowym.

Prace nad Strategią podjęto na mocy uchwały Nr 561/VIII/2023 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2023-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

W procesie powstawania Strategii wykorzystane zostały następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688),
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259, 1273),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906, 2029).

Opracowanie Strategii poprzedziło przygotowanie dokumentu Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Ziębice. Jego celem było przede wszystkim zidentyfikowanie najważniejszych cech, zasobów, potencjałów oraz problemów Gminy. Wnioski z Diagnozy pozwoliły na sformułowanie wizji i misji oraz wyznaczenie celów i kierunków działań w Strategii Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2023-2030. W procesie opracowywania Strategii uwzględniono również wyniki badania ankietowego.

Wnioski z diagnozy

Analiza SWOT

Analizę SWOT wykonano w celu zgromadzenia oraz uporządkowania informacji i wniosków wynikających z diagnozy sytuacji społecznej, ekonomicznej i przestrzennej Gminy Ziębice. Analiza SWOT jest najbardziej znanym, a jednocześnie najskuteczniejszym narzędziem analitycznym wykorzystywanym przez jednostki administracji publicznej, ponieważ pozwala zestawić ze sobą mocne i słabe strony, a także wyodrębnić szanse i zagrożenia dla konkretnego wymiaru Gminy. Zestawione w ten sposób informacje można wykorzystać na etapie planowania działań rozwojowych danego obszaru. Dzięki analizie SWOT możliwe jest wyszczególnienie mocnych stron Gminy, wyeliminowanie słabych stron, wykorzystanie szans i ograniczenie zagrożeń.

Następne tabele zawierają efekty analizy SWOT przeprowadzonej dla wymiaru społecznego, gospodarczego i przestrzennego Gminy Ziębice.

Tabela 1 SWOT Gminy Ziębice w wymiarze społecznym

Mocne strony	Słabe strony
- dostęp do placówki publicznej zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat trzech; - dostęp do edukacji na poziomie przedszkola oraz szkół podstawowych na wystarczającym poziomie; - wzrost poziomu wyników z egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego; - ogólny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej; - zapewniona opieka zdrowotna na wystarczającym poziomie; - wzrost liczby mieszkań zlokalizowanych na terenie Gminy; - dobry poziom bezpieczeństwa publicznego dzięki funkcjonowaniu wielu jednostek (Straż Miejska, Komisariat Policji, Państwowa Straż Pożarna, jednostki OSP); - duża liczba zabytków;	- spadek liczby ludności; - występowanie zjawiska starzenia się społeczeństwa (wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przewaga liczby osób w wieku poprodukcyjnym nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym); - ujemny przyrost naturalny; - ujemne saldo migracji; - poziom współczynnik skolaryzacji brutto niższy niż w powiecie, województwie i kraju; - wyniki egzaminów ósmoklasisty w większości przypadków niższe niż w powiecie, województwie i kraju; - spadek poziomu wyników z egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki; - konieczność przeprowadzenia remontów zasobu mieszkaniowego Gminy ze względu na stan techniczny budynków;

Mocne strony	Słabe strony
• dobry dostęp do infrastruktury kulturalnej; • rozbudowana oferta kulturalna oraz edukacyjna samorządowych instytucji kulturalnych; • współpraca z organizacjami pozarządowymi na dobrym poziomie; • wysoki udział dochodów własnych w dochodach ogółem; • działalność Młodzieżowej Rady Miejskiej;	• mało rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna; • niski poziom frekwencji wyborczej podczas wyborów samorządowych w 2018 r.; • ujemne saldo migracji w dwóch latach – 2018 oraz 2020;
Szanse	Zagrożenia
• możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów; • zainteresowanie obszarem Gminy jako miejscem zamieszkania; • walory kulturowe Gminy;	• pogłębianie się negatywnych procesów demograficznych; • następstwa pandemii koronawirusa;

Źródło: opracowanie własne

Diagnoza wymiaru społecznego Gminy Ziębice wykazała, że w ostatnich latach miały miejsce negatywne procesy demograficzne, tj. spadek liczby ludności, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji. Zachodził także proces starzenia się społeczeństwa. W przypadku Gminy Ziębice niezbędne zatem będzie podjęcie działań, które przyczynią się do zapobiegania i pomogą uniknąć w przyszłości pogłębienia tych procesów.

Gmina Ziębice posiada słabo rozbudowaną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, przy czym oferta kulturalna i edukacyjna są zachowane na wystarczającym poziomie.

Tabela 2 Analiza SWOT Gminy Ziębice w wymiarze gospodarczym

Mocne strony	Słabe strony
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych; - większy odsetek pracujących kobiet; - ogólny spadek bezrobocia; - członkostwo w stowarzyszeniach i związkach międzygminnych; - współpraca z miastami partnerskimi; - tereny przeznaczone pod inwestycje	- brak dużych przedsiębiorstw dających możliwość łatwiejszego znalezienia pracy oraz przynoszących dochody podatkowe; - mała liczba osób pracujących na terenie Gminy; - wysoki udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych; - duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych; - niska atrakcyjność inwestycyjna Gminy; - niski udział dochodów własnych w dochodach ogółem; - nieznaczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
Szanse	Zagrożenia
- możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów; - członkostwo w stowarzyszeniach i związkach międzygminnych;	- następstwa pandemii koronawirusa; - skutki wojny na Ukrainie; - postępująca wysoka inflacja;

Źródło: opracowanie własne

Z diagnozy wymiaru gospodarczego wynika, że na terenie Gminy nie funkcjonują duże przedsiębiorstwa, co w konsekwencji powoduje, że znaczna liczba osób nie pracuje na terenie Gminy. Na obszarze Gminy Ziębice odnotowano jednak wzrost liczby podmiotów gospodarczych i ogólny spadek bezrobocia, co oznacza, że warto postawić na rozwój przedsiębiorczości na tym obszarze.

W Gminie Ziębice odnotowano nieznaczny udział dochodów własnych w dochodach ogółem, co powoduje, że Gmina nie wyróżnia się samodzielnością finansową. Podobnie w kwestii inwestycji – w tym przypadku udział wydatków inwestycyjnych Gminy Ziębice w wydatkach ogółem również jest nieznaczny, dlatego warto rozwinąć tę sferę.

Tabela 3 Analiza SWOT Gminy Ziębice w wymiarze przestrzennym

Mocne strony	Słabe strony
- korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne; - większość dróg gminnych w stanie zadowalającym, dobrym i bardzo dobrym; - bardzo dobry dostęp do infrastruktury kolejowej; - komunikacja autobusowa (uruchomiona od 2024 r.); - zmodernizowane oświetlenie uliczne na terenie Gminy; - wysoki poziom zwodociągowania Gminy; - wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków; - dostęp do sieci gazowej w mieście; - sprawnie funkcjonujący system selektywnej zbiórki odpadów; - osiąganie wymaganych poziomów recyklingu; - występowanie różnorodnych form ochrony przyrody; - dobry stan jednolitych części wód podziemnych;	- niski poziom skanalizowania obszaru wiejskiego; - brak dostępu do sieci gazowej na obszarze wiejskim; - zły stan ogólny kilku jednolitych części wód powierzchniowych; - niski poziom lesistości gminy; - przekroczenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz ozonu na terenie Gminy; - występowanie wyrobów zawierających azbest;
Szanse	Zagrożenia
- możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów; - wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców; - walory przyrodnicze Gminy;	- postępujące zmiany klimatyczne; - negatywne zjawiska środowiskowe (powodzie, susze)

Źródło: opracowanie własne

Diagnoza w wymiarze przestrzennym wskazuje na niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę techniczną, głównie kanalizacyjną i gazową. Wspomniane problemy dotyczą obszaru wiejskiego.

Zaletami Gminy Ziębice są jej korzystne położenie i walory przyrodnicze. Na terenie Gminy występują różnorodne formy ochrony przyrody, jednak warto zwrócić uwagę na niski poziom lesistości Gminy.

Co istotne, Gmina osiągnęła w ostatnim czasie wymagane poziomy recyklingu, a to wskazuje na wzrost świadomości ekologicznej społeczności lokalnej. Warto natomiast kontynuować działania w kierunku ekologii i ochrony środowiska, by umocnić wiedzę mieszkańców.

Wyniki badania ankietowego

W celu pogłębienia przeprowadzonej wcześniej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Ziębice, przygotowano badanie ankietowe. Kwestionariusz miał pozwolić poznać realne potrzeby mieszkańców Gminy oraz umożliwić poznanie ich opinii na temat poziomu rozwoju obszaru. Dzięki temu możliwa jest identyfikacja potencjału, ograniczeń oraz potrzeb rozwojowych istniejących na terenie Gminy Ziębice.

Badanie ankietowe trwało od 28 listopada 2023 r. do 18 grudnia 2023 r., a anonimowy kwestionariusz został udostępniony w wersji elektronicznej za pośrednictwem gminnej strony internetowej.

Formularze wypełniło 291 osób, z czego 58,2% respondentów stanowiły kobiety, a 41,8% mężczyźni.

Spośród ankietowanych aż 243 osoby zamieszkują Gminę Ziębice od ponad 15 lat, 32 osoby w przedziale od 5 do 15 lat, a 12 osób mieszka na terenie Gminy krócej niż 5 lat.

Największą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 31-40 lat (38,5%), w następnej kolejności mieszkańcy w wieku 41-50 lat (22,9%) oraz osoby w wieku 21-30 lat (21,2%). Przekłada się to na wyniki badania, ponieważ najwyższy odsetek ankietowanych to mieszkańcy pracujący (69,3%).

Na podstawie odpowiedzi z kwestionariusza można wysnuć następujące wnioski:

- mieszkańcy wyrazili wysokie zadowolenie w związku z warunkami do uprawiania sportu, dostępu do terenów zielonych, dostępu do Internetu oraz jakością gminnej oferty kulturalnej,
- największą trudność sprawiło ankietowanym wyrażenie opinii w kwestii dostępu do usług dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością,
- respondenci wskazali 5 dziedzin tematycznych, które ich zdaniem wymagają podjęcia najpilniejszych działań rozwojowych: infrastruktura drogowa, wodociągowa i kanalizacyjna, zasoby mieszkaniowe, wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, estetyka

terenów publicznych oraz standardy dostępności dla osób starszych i z niepełnosprawnościami,

- 128 respondentów uznało, że w Gminie Ziębice bardzo trudno znaleźć pracę,
- większość ankietowanych deklaruje, że najchętniej uczestniczy w wydarzeniach o charakterze kulturalnym (głównie Dni Ziębic, koncerty oraz warsztaty artystyczne),
- osoby biorące udział w badaniu ankietowym uważają, że najlepszym kanałem informacji w Gminie Ziębice jest Internet – przede wszystkim media społecznościowe typu Facebook,
- aż 69,3% osób nigdy nie uczestniczyło w konsultacjach społecznych,
- zdania na temat tego, czy mieszkańcy mają wpływ na decyzje podejmowane przez lokalne władze są podzielone.

Wizja i misja

Przy opracowywaniu Strategii istotne jest wskazanie wizji i misji w celu uregulowania przyszłych działań, do których zmierza Gmina Ziębice. Ponadto wizja i misja pomagają w wyznaczeniu kierunków rozwoju, a także sposobów postępowania.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Ziębice oraz analiza SWOT pozwoliły na sformułowanie strategicznych kierunków działań wyrażonych w wizji i misji.

Wizja stanowi zobrazowanie pożądanego stanu Gminy, który będzie skutkiem realizacji Strategii Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2023-2030. Wizja jest spójnym wewnątrznie obrazem dążeń mieszkańców i władz samorządowych, wyznaczającym zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych działań.

Dla Gminy Ziębice sformułowano następującą wizję:

Gmina Ziębice jako przestrzeń pozbawiona wykluczeń społecznych i atrakcyjne miejsce gwarantujące wysoką jakość życia, dzięki nienagannemu poziomowi bezpieczeństwa i możliwościom rozwoju.

Misja natomiast koncentruje się wokół wartości, jakimi kierują się władze Gminy oraz jej mieszkańcy. Zadaniem misji jest ukazanie kierunku rozwoju obszaru w sposób zwięzły. Misja wskazuje, dokąd Gmina Ziębice zmierza w procesach rozwojowych, a cel dążeń jest zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych osób – głównie mieszkańców.

Misja Gminy Ziębice brzmi:

Gmina Ziębice miejscem przyjaznym, bezpiecznym i skupionym na rozwoju pod względem inwestycyjnym oraz infrastrukturalnym.

Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, określenie celów strategicznych rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym jest obowiązkowym elementem Strategii.

W przypadku Gminy Ziębice wyróżniono pięć celów strategicznych. Ich realizację umożliwią wskazane cele operacyjne. Cele strategiczne wskazują główny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju Gminy i mają charakter długofalowy, natomiast cele operacyjne określają sposób realizacji celów strategicznych i dotyczą średniego horyzontu czasowego.

Cele strategiczne i cele operacyjne opracowano zgodnie z metodą SMART, czyli każdy z nich jest konkretny, mierzalny, osiągalny, realistyczny i określony w czasie.

W kolejnej tabeli przedstawiono cele strategiczne i operacyjne określone dla Gminy Ziębice w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Tabela 4 Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i podnoszenie jakości świadczonych usług
	Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia
	Poprawa jakości kształcenia
	Promowanie Gminy Ziębice jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku i poprawy stanu zdrowia
	Przeciwdziałanie marginalizacji wybranych grup społecznych
Gmina Ziębice miejscem pracy i inwestowania	Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców
	Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego Gminy Ziębice
Gmina Ziębice miejscem współpracy na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym	Zacieśnianie więzi partnerskich
	Budowanie społeczeństwa obywatelskiego

Gmina Ziębice miejscem wysokiego standardu życia	Poprawa jakości życia mieszkańców
	Infrastruktura dopasowana do potrzeb mieszkańców
	Poprawa estetyki przestrzeni publicznej
Gmina Ziębice miejscem czystego i zadbanego środowiska	Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych i zwiększenie efektywności energetycznej infrastruktury
	Dążenie do gospodarki o obiegu zamkniętym

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, strategia musi określać kierunki działań, które gmina zamierza podejmować w celu realizacji celów strategicznych.

Kierunki działań służą realizacji założonych celów i wskazują przyjętą strategię postępowania. W związku z tym stanowią podstawę wdrażania strategii. Część kierunków to konkretne przedsięwzięcia rozwojowe, najczęściej o charakterze inwestycyjnym, których realizacja będzie pełniła istotną rolę w prowadzeniu polityki rozwoju Gminy Ziębice w perspektywie do 2030 r.

W następnych tabelach wypisano kierunki działań dla osiągnięcia celów strategicznych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Tabela 5 Kierunki działań w wymiarze społecznym

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku	
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i podnoszenie jakości świadczonych usług	Działalność Komisariatu Policji w Ziębicach
	Funkcjonowanie Straży Miejskiej
	Modernizacja jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych
	Doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych
Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia	Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych i opiekuńczych
	Propagowanie profilaktyki zdrowotnej
	Zwiększanie aktywności fizycznej seniorów (np. poprzez organizację Igrzysk Seniorów)
	Rozbudowa infrastruktury sportowo- rekreacyjnej
	Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego
	Budowa krytego basenu

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku	
	Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych na terenie Gminy Ziębice
	Organizacja imprez sportowych (np. Rekreacyjnych Rajdów Rowerowych)
Poprawa jakości kształcenia	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych
	Doposażenie placówek oświatowych
	Udział w projektach zewnętrznych
Promowanie Gminy Ziębice jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku i poprawy stanu zdrowia	Poprawa dostępności do kultury
	Działalność Muzeum Domu Śląskiego
	Ochrona obiektów zabytkowych
	Wytyczenie i zagospodarowanie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych
	Promocja sportowców
	Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody
	Poprawa stanu zieleni publicznej
	Wykorzystanie przestrzeni obszarów zielonych na funkcje rekreacyjne
Przeciwdziałanie marginalizacji wybranych grup społecznych	Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku
	Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej
	Działalność Grupy Wsparcia AA
	Zapewnienie dostępu do mieszkań socjalnych i komunalnych

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku	
	Remonty i wyposażenie świetlic wiejskich
	Utworzenie mieszkania chronionego
	Budowa budynku wielorodzinnego
	Organizacja imprez integracyjnych, w tym międzypokoleniowych

Źródło: opracowanie własne

Gmina Ziębice pod względem społecznym ukierunkuje swoje przedsięwzięcia na przeciwdziałanie marginalizacji wybranych grup społecznych. Przede wszystkim skupi swoje działania na rozwinięciu działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz zapewnieniu miejsc w domach pomocy społecznej. Aby zapobiec wykluczeniu społecznemu, w Gminie organizowane będą wydarzenia o charakterze międzypokoleniowym, mające na celu integrację mieszkańców w każdym wieku. Przeprowadzone zostaną również remonty świetlic wiejskich, które staną się dodatkowym miejscem spotkań. W planach Gminy Ziębice jest także zwiększenie dostępności do mieszkań socjalnych i komunalnych, utworzenie mieszkania chronionego oraz budowa nowego budynku wielorodzinnego.

Innym kierunkiem działań Gminy Ziębice będzie propagowanie wśród mieszkańców zdrowego trybu życia poprzez zwiększenie dostępności usług z zakresu opieki zdrowotnej. Ponadto na terenie Gminy rozwinięta zostanie infrastruktura sportowo-rekreacyjna – powstanie m.in. kryty basen oraz ścieżki pieszo-rowerowe.

Kolejnym zadaniem założonym przez Gminę Ziębice jest poprawa jakości kształcenia dzięki organizacji szkoleń dla nauczycieli, co przyczyni się do zwiększenia m.in. liczby zajęć pozalekcyjnych.

Gmina Ziębice planuje także doposażyć i zmodernizować jednostki OSP w celu poprawy jakości bezpieczeństwa publicznego.

Ostatnim kierunkiem zaplanowanych działań w wymiarze społecznym będzie dbałość o atrakcyjność Gminy Ziębice pod względem turystyki, rekreacji i dostępności do oferty kulturalnej. W kwestii realizacji celu związanego z promocją obszaru pomocna okaże się współpraca międzygminna z miastami partnerskimi.

Tabela 6 Kierunki działań w wymiarze gospodarczym

Gmina Ziębice miejscem pracy i inwestowania	
Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców	Aktywizacja osób bezrobotnych
	Wspieranie postaw przedsiębiorczych
	Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami
Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego Gminy Ziębice	Wyznaczenie i rozwój terenów inwestycyjnych
	Promocja terenów inwestycyjnych
Gmina Ziębice miejscem współpracy na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym	
Zacieśnianie więzi partnerskich	Współpraca z miastami partnerskimi oraz stowarzyszeniami międzygminnymi
	Udział w Targach Turystycznych
Budowanie społeczeństwa obywatelskiego	Działalność Organizacji Pożytku Publicznego
	Działalność organizacji (np. Koła Gospodyń Wiejskich)

Źródło: opracowanie własne

W zakresie gospodarczym Gmina Ziębice skupi swoje działania na poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy, np. poprzez aktywizację zawodową mieszkańców, zwłaszcza osób bezrobotnych. Planowane jest również udzielanie wsparcia w zakresie przedsiębiorczości, co pozytywnie wpłynie na rozwój lokalnych działalności gospodarczych i przedsiębiorczych postaw mieszkańców.

Gmina Ziębice w najbliższym czasie zamierza również wyznaczyć i promować kolejne tereny inwestycyjne, a także skoncentrować działania na rozwoju współpracy na poziomie lokalnym, ponadlokalnym oraz międzynarodowym.

Tabela 7 Kierunki działań w wymiarze przestrzennym

Gmina Ziębice miejscem wysokiego standardu życia	
Poprawa jakości życia mieszkańców	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych i usługowych
	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym montaż paneli fotowoltaicznych
Infrastruktura dopasowana do potrzeb mieszkańców	Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych
	Przebudowa i remonty dróg powiatowych
	Przebudowa i remonty dróg wojewódzkich
	Remonty chodników
	Modernizacja infrastruktury kolejowej
	Rozbudowa i modernizacja systemu oświetlenia ulicznego
	Modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej
	Modernizacja infrastruktury wodociągowej
	Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy
	Rozbudowa sieci gazowej oraz podłączenie nowych przyłączy i odbiorców

Gmina Ziębice miejscem wysokiego standardu życia	
Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Rewitalizacja obiektów zabytkowych
	Remont zabytkowego domu pogrzebowego
	Rewitalizacja cmentarza komunalnego
	Poprawa stanu zasobów mieszkaniowych Gminy
	Kompleksowa rewitalizacja obszaru zdegradowanego
Gmina Ziębice miejscem czystego i zadbanego środowiska	
Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych i zwiększenie efektywności energetycznej infrastruktury	Budowa, przebudowa, modernizacja i remonty budowli przeciwpowodziowych
	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury
	Zalesianie terenów Gminy, w tym gleb o niskich klasach bonitacyjnych i gruntów rolnych
	Ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych
	Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych
Dążenie do gospodarki o obiegu zamkniętym	Usuwanie azbestu z terenu Gminy
	Sukcesywne usuwanie dzikich wysypisk odpadów i zapobieganie ich powstawaniu
	Promocja postaw ekologicznych

Źródło: opracowanie własne

W wymiarze przestrzennym dla władz Gminy Ziębice istotne będzie podwyższenie standardu życia mieszkańców za sprawą poprawy estetyki otoczenia, szczególnie miejsc publicznych, jak również poprzez dostosowanie infrastruktury do potrzeb społeczności. Zaplanowane zostały remonty dróg, modernizacja infrastruktury kolejowej, rozwój gospodarki wodno-ściekowej oraz rozbudowa sieci gazowej. Ponadto w Gminie zaplanowano działania termomodernizacyjne w budynkach użyteczności publicznej, budynkach mieszkalnych i usługowych. Gmina planuje zwiększyć poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Gmina Ziębice będzie działała też na rzecz walki ze zmianami klimatycznymi, co oznacza, że podjęte zostaną przedsięwzięcia związane m.in. z podniesieniem poziomu zalesienia terenu Gminy oraz zwiększeniem retencji na obszarach rolniczych.

Gmina Ziębice dąży do gospodarki o obiegu zamkniętym, dlatego władze prowadzą działania w celu pozbycia się z terenu Gminy wyrobów azbestowych. Ponadto w Gminie trwają prace nad likwidacją i zapobieganiem funkcjonowania nielegalnych miejsc składowania odpadów. Wszystko to ściśle wiąże się z kontynuacją działań z zakresu edukacji ekologicznej mieszkańców.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obligatoryjnym elementem strategii jest sprecyzowanie oczekiwanych rezultatów planowanych działań, a także wskaźników ich osiągnięcia.

Rezultatami nazywa się wszystkie przewidywane i niemożliwe do przewidzenia skutki realizacji poszczególnych kierunków działań. Co istotne – muszą być weryfikowalne i mierzalne, dlatego dla każdego z oczekiwanych rezultatów określono wskaźniki, które pozwalają ocenić stopień realizacji strategii.

Tabele zawierają informacje na temat oczekiwanych rezultatów wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia. Rezultaty i wskaźniki przyporządkowane zostały do poszczególnych kierunków działań w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym.

Tabela 8 Oczekiwane rezultaty w wymiarze społecznym

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i podnoszenie jakości świadczonych usług	Działalność Komisariatu Policji w Ziębicach	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba podjętych działań	7 500
	Funkcjonowanie Straży Miejskiej	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba podjętych działań	800
	Modernizacja jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	Poprawa stanu jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	Liczba zmodernizowanych jednostek	14
	Doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	Poprawa jakości asortymentu jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	Liczba doposażonych jednostek	14

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia	Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych i opiekuńczych	Ułatwienie dostępu do opieki zdrowotnej	Liczba podjętych działań	90
	Propagowanie profilaktyki zdrowotnej	Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej	Liczba podjętych działań	30
	Zwiększanie aktywności fizycznej seniorów (np. poprzez organizację Igrzysk Seniorów)	Zachęcenie seniorów do aktywności fizycznej	Liczba zorganizowanych wydarzeń	6
	Rozbudowa infrastruktury sportowo- rekreacyjnej	Zwiększenie oferty sportowo- rekreacyjnej	Liczba rozbudowanych obiektów	30

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
	Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego	Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej	Liczba utworzonych kompleksów	2
	Budowa krytego basenu	Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej	Liczba zbudowanych krytych basenów	1
	Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych na terenie Gminy Ziębice	Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej	Długość zbudowanych ścieżek rowerowych	15 km
	Organizacja imprez sportowych (np. Rekreacyjnych Rajdów Rowerowych)	Zwiększenie oferty sportowej	Liczba zorganizowanych imprez sportowych	25
Poprawa jakości kształcenia	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli	Podniesienie jakości kształcenia	Liczba zorganizowanych szkoleń i kursów	350

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych	Poszerzenie oferty zajęciowej	Liczba dodatkowych zajęć	SP nr 2 Ziębice: 940 godz. rocznie SP nr 4 Ziębice: 960 godz. rocznie SP Henryków: 830 godz. rocznie ZSiP Niedźwiedź: 140 godz. rocznie Przedszkole Miejskie nr 1 Ziębice: 170 godz. rocznie Przedszkole Na Orlej Polanie Ziębice: 160 godz. rocznie Przedszkole Publiczne Henryków: 170 godz. rocznie
	Doposażenie placówek oświatowych	Podniesienie jakości kształcenia	Liczba doposażonych placówek	9
	Udział w projektach zewnętrznych	Podniesienie jakości kształcenia	Liczba zrealizowanych projektów zewnętrznych	40
Promowanie Gminy Ziębice jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku	Poprawa dostępności do kultury	Wzbogacenie oferty kulturalnej	Liczba podjętych działań	6
	Działalność Muzeum Domu Śląskiego	Poszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej	Liczba uczestników warsztatów muzealnych	609 osób x 6= 3654

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
i poprawy stanu zdrowia			Liczba uczestników odczytów, prelekcji, spotkań, koncertów i konkursów	243 osób x 6= 1458
			Liczba ekspozycji stałych	60
			Liczba wystaw czasowych	12
	Ochrona obiektów zabytkowych	Ochrona obiektów zabytkowych	Liczba podjętych działań	15
	Wytyczenie i zagospodarowanie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych	Poszerzenie oferty edukacyjnej	Liczba powstałych ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych	9
	Promocja sportowców	Wsparcie lokalnych sportowców	Liczba podjętych działań promocyjnych	106

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
Przeciwdziałanie marginalizacji wybranych grup społecznych	Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku	Poszerzenie oferty edukacyjnej	Liczba przyznanych stypendiów sportowych	120
	Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody	Ochrona form ochrony przyrody na terenie Gminy	Liczba uzupełnionych znakowani form ochrony przyrody	19
	Poprawa stanu zieleni publicznej	Poprawa estetyki otoczenia	Liczba zakupionych elementów wystroju	10 wieży kwietnych 80 donic na latarnie
	Zapewnienie dostępu do mieszkań socjalnych i komunalnych	Zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych i komunalnych	Liczba wykonanych nasadzeń	3
	Remonty i wyposażenie świetlic wiejskich	Poprawa stanu oraz asortymentu świetlic wiejskich	Liczba zagospodarowanych terenów	1

Gmina Ziębice miejscem bezpiecznego zamieszkania i wypoczynku				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
	Wykorzystanie przestrzeni obszarów zielonych na funkcje rekreacyjne	Poszerzenie oferty rekreacyjnej	Liczba zaaranżowanych przestrzeni obszarów zielonych	2
	Budowa budynku wielorodzinnego	Zwiększenie liczby mieszkań	Liczba zbudowanych budynków wielorodzinnych	1
	Organizacja imprez integracyjnych, w tym międzypokoleniowych	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób w każdym wieku	Liczba zorganizowanych wydarzeń	24

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9 Oczekiwane rezultaty w wymiarze gospodarczym

Gmina Ziębice miejscem pracy i inwestowania				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców	Aktywizacja osób bezrobotnych	Zmniejszenie bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych	300
	Wspieranie postaw przedsiębiorczych	Wzrost przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych	850
	Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami	Poprawa przedsiębiorczości	Liczba podjętych działań	30
Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego Gminy Ziębice	Wyznaczenie i rozwój terenów inwestycyjnych	Zwiększenie potencjału inwestycyjnego	Liczba podjętych działań	2
	Promocja terenów inwestycyjnych	Zwiększenie atrakcyjności Gminy pod względem inwestycyjnym	Liczba podjętych działań	0

Gmina Ziębice miejscem współpracy na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
Zacieśnianie więzi partnerskich	Współpraca z miastami partnerskimi oraz stowarzyszeniami międzygminnymi	Umocnienie współpracy z miastami partnerskimi i stowarzyszeniami międzygminnymi	Liczba podjętych działań	26
	Udział w Targach Turystycznych	Promocja Gminy pod względem turystycznym	Liczba podjętych działań	12
Budowanie społeczeństwa obywatelskiego	Działalność Organizacji Pożytku Publicznego	Zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców	Liczba organizacji	7
			Liczba działań podejmowanych przez organizacje	
	Działalność organizacji (np. Koła Gospodyń Wiejskich)	Zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców	Liczba organizacji	24
			Liczba działań podejmowanych przez organizacje	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 10 Oczekiwane rezultaty w wymiarze przestrzennym

Gmina Ziębice miejscem wysokiego standardu życia				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
Poprawa jakości życia mieszkańców	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Podwyższenie jakości powietrza atmosferycznego	Liczba budynków użyteczności publicznej, w których przeprowadzono prace termomodernizacyjne	14
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych i usługowych	Podwyższenie jakości powietrza atmosferycznego	Liczba budynków mieszkalnych i usługowych, w których przeprowadzono prace termomodernizacyjne	4
	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym montaż paneli fotowoltaicznych	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Liczba odnawialnych źródeł energii	10
Infrastruktura dopasowana do potrzeb mieszkańców	Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	Liczba wybudowanych dróg gminnych	0
			Liczba zmodernizowanych dróg gminnych	25

Gmina Ziębice miejscem wysokiego standardu życia				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
	Przebudowa i remonty dróg powiatowych	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	Liczba zmodernizowanych dróg powiatowych	10
	Przebudowa i remonty dróg wojewódzkich	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	Liczba zmodernizowanych dróg wojewódzkich	10
	Remonty chodników	Poprawa jakości życia mieszkańców	Liczba wyremontowanych chodników	10
	Modernizacja infrastruktury kolejowej	Poprawa jakości infrastruktury kolejowej	Liczba podjętych działań	2
	Rozbudowa i modernizacja systemu oświetlenia ulicznego	Poprawa bezpieczeństwa publicznego	Liczba rozbudowanych systemów oświetlenia ulicznego	10
			Liczba zmodernizowanych systemów oświetlenia ulicznego	3

Gmina Ziębice miejscem wysokiego standardu życia				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
	Modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej	Poprawa jakości infrastruktury elektroenergetycznej	Długość zmodernizowanej sieci elektroenergetycznej	1
			Liczba zmodernizowanych elementów infrastruktury elektroenergetycznej	3
	Modernizacja infrastruktury wodociągowej	Poprawa jakości infrastruktury wodociągowej	Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej	10 km
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Poprawa jakości zasobów wodnych	Liczba zbudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków	10
	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy	Zwiększenie dostępności do sieci kanalizacyjnej	Długość zbudowanej sieci kanalizacyjnej	10 km
	Rozbudowa sieci gazowej oraz podłączenie nowych przyłączy i odbiorców	Poprawa jakości infrastruktury gazowej	Liczba podłączeń przyłączy i odbiorców	50

Gmina Ziębice miejscem wysokiego standardu życia				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
			Długość rozbudowanej sieci gazowej	20 km
Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Rewitalizacja obiektów zabytkowych	Poprawa stanu obiektów zabytkowych	Liczba podjętych działań	35
	Remont zabytkowego domu pogrzebowego	Poprawa stanu zabytkowego domu pogrzebowego	Liczba podjętych działań	1
	Rewitalizacja cmentarza komunalnego	Poprawa stanu cmentarza komunalnego	Liczba podjętych działań	7
	Poprawa stanu zasobów mieszkaniowych Gminy	Zwiększenie dostępu do mieszkań	Liczba podjętych działań	2
	Kompleksowa rewitalizacja obszaru zdegradowanego	Poprawa jakości życia mieszkańców	Liczba podjętych działań	2

Gmina Ziębice miejscem czystego i zadbanego środowiska				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych i zwiększenie efektywności energetycznej infrastruktury	Budowa, przebudowa, modernizacja i remonty budowli przeciwpowodziowych	Zwiększenie efektywności budowli przeciwpowodziowych	Liczba wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych budowli przeciwpowodziowych	1
	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	Ochrona stanu środowiska naturalnego	Liczba zrealizowanych projektów	4
	Zalesianie terenów Gminy, w tym gleb o niskich klasach bonitacyjnych i gruntów rolnych	Poprawa stanu środowiska naturalnego	Powierzchnia zalesionych terenów	10 ha
	Ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych	Poprawa jakości zasobów wodnych	Długość rowów melioracyjnych	55,8 km
			Długość drenarki	600 m

Gmina Ziębice miejscem czystego i zadbanego środowiska				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Miernik osiągnięcia	Wartość docelowa
			Liczba zbiorników retencyjnych	10
	Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych	Poprawa jakości zasobów wodnych	Liczba zbudowanych zbiorników retencyjnych	5
Dążenie do gospodarki o obiegu zamkniętym	Usuwanie azbestu z terenu Gminy	Usunięcie wyrobów azbestowych	Masa usuniętego azbestu	2023: 24,77 Mg 2030: 180,00 Mg
	Sukcesywne usuwanie dzikich wysypisk odpadów i zapobieganie ich powstawaniu	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów i poprawa sposobu gospodarowania odpadami	Liczba podjętych działań	2
	Promocja postaw ekologicznych	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba podjętych działań	150

Źródło: opracowanie własne

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej opracowuje się przede wszystkim na podstawie zapisów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz innych dokumentów planistycznych, w tym także na szczeblu regionalnym.

Za kształt modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej odpowiadają przede wszystkim:

- powiązania komunikacyjne,
- obszary wartościowe pod względem przyrodniczym,
- zdiagnozowane problemy, potrzeby i możliwości rozwojowe danej Gminy.

Odgórnie nie narzuca się treści i formy, ponieważ wygląd modelu uzależniony jest od elementów właściwych danej jednostce terytorialnej. Na model składają się część opisowa i graficzna.

System osadniczy

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Ziębice odznacza się podziałem na dwie części – miasto Ziębice i obszar wiejski Gminy.

Jak wynika ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ziębice, miasto Ziębice zlokalizowane jest w centrum Gminy i pełni dominującą funkcję, ponieważ jest ośrodkiem usługowym o znaczeniu lokalnym. W mieście mieszkańcy mogą skorzystać z dostępu do różnego rodzaju usług publicznych, czyli:

- obiektów związanych z administracją, szkolnictwem i oświatą, porządkiem publicznym, kulturą, sztuką, opieką zdrowotną,
- organizacji pozarządowych,
- kościołów,
- obiektów sportowych.

W skład Gminy wchodzi 29 sołectw: Biernacice, Bożnowice, Brukalice, Czerńczyce, Dębowiec, Głęboka, Henryków, Jasienica, Kalinowice Dolne, Kalinowice Górne, Krzelków, Lipa, Lubnów, Niedźwiednik, Niedźwiedź, Nowina, Nowy Dwór, Osina Mała, Osina Wielka, Pomianów Dolny, Raczyce, Rososznica, Skalice, Służejów, Starczówek, Wadochowice, Wigańcice, Witostowice, Ziębice.

System przyrodniczy

Zgodnie z danymi z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Ziębice znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie,
- Obszar Natura 2000 Łęgi koło Chałupek PLH020104,
- Obszar Natura 2000 Wzgórza Strzelińskie PLH020074,
- 19 pomników przyrody.

Powierzchnia Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie wynosi 6 180 ha. Jest to obszar wartościowy, ponieważ stanowi korytarz ekologiczny między ważnymi elementami płatów środowiska przyrodniczego.

Dwa obszary Natura 2000 – Łęgi koło Chałupek oraz Wzgórza Strzelińskie zlokalizowane w Gminie Ziębice zajmują łącznie teren wielkości około 4 ha.

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest 19 pomników przyrody. Większość z nich znajduje się w kilku lokalizacjach w miejscowości Ziębice (łącznie 9 pomników), a pozostałe w miejscowościach: Henryków (8), Głęboka (1) i Nowina (1).

Zgodnie z danymi GUS, lesistość Gminy Ziębice wynosi 2 597 ha, z czego wynika, że lasy w Gminie stanowią 12% jej terenu.

System transportowy

Na układ komunikacyjny Gminy Ziębice składają się drogi wojewódzkie (nr 385 i 395 o łącznej długości 20 km), powiatowe (o łącznej długości 98 km) i gminne (o łącznej długości 63 km) oraz linie kolejowe.

Przebiegające przez teren Gminy drogi wojewódzkie łączą Gminę Ziębice m. in. z Wrocławiem, Paczkowem, Opolem oraz granicą z Czechami znajdującą się w miejscowości Tłumaczów.

Za najważniejszą trasę komunikacyjną Gminy Ziębice uważa się linię kolejową Warszawa – Wrocław – Międzyzlesie – Praga. W miejscowości Ziębice znajduje się niewielki dworzec kolejowy, dostosowany zarówno do transportu osobowego, jak i towarowego.

Placówkami oświatowymi na terenie Gminy Ziębice są:

- Przedszkole Miejskie nr 1 i Żłobek w Ziębicach,
- Przedszkole na Orlej Polanie w Ziębicach,
- Przedszkole Publiczne w Henrykowie,
- Przedszkole publiczne w Niedźwiedziu (wchodzi w skład Zespołu Szkół i Przedszkoli w Niedźwiedziu),
- oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej nr 2 i Szkole Podstawowej w Niedźwiedziu,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Ziębicach,
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Kombatantów Ziemi Ziębickiej w Ziębicach,
- Szkoła Podstawowa im. gen. Władysława Sikorskiego w Henrykowie,
- Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu (wchodzi w skład Zespołu Szkół i Przedszkoli w Niedźwiedziu).

Ponadto na obszarze Gminy funkcjonuje Niepubliczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju i Promocji Wsi Lubnów i Okolic w Lubnowie.

W Gminie Ziębice działają następujące samorządowe instytucje kultury:

- Ziębickie Centrum Kultury,
- Muzeum Domu Śląskiego w Ziębicach.

Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków na terenie Gminy Ziębice zlokalizowanych jest łącznie 916 zabytków, w tym 433 na obszarze wiejskim, a 483 na obszarze miejskim.

Oprócz tego w Gminie występują stanowiska archeologiczne, obszary obserwacji archeologicznej i historyczne układy – ich liczba to 392.

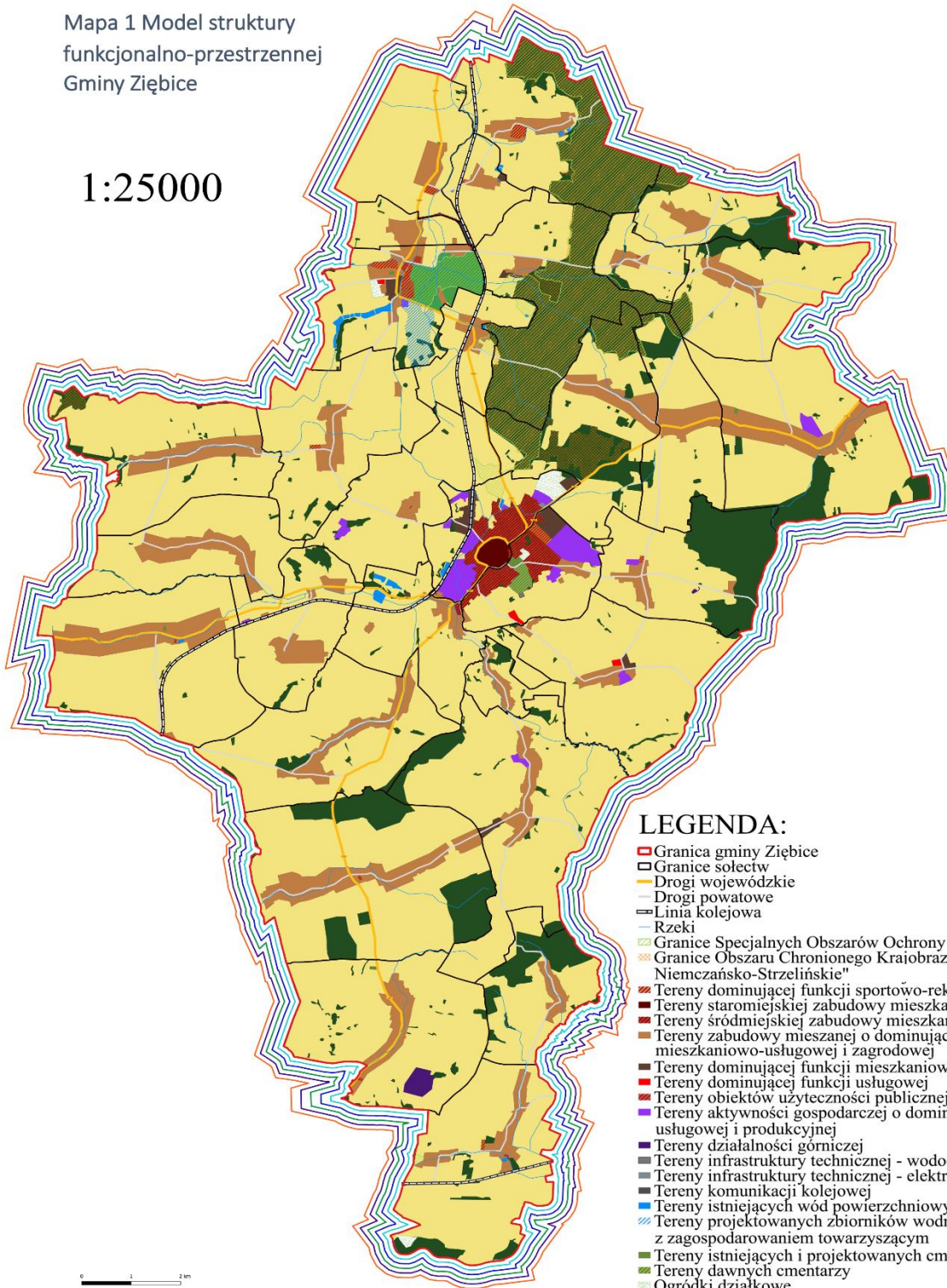
Na poziomie krajowym Gmina Ziębice należy do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, na których występuje kumulacja problemów społecznych. Na płaszczyźnie wojewódzkiej natomiast, Gmina Ziębice została zaliczona do: przygranicznego obszaru funkcjonalnego, obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo oraz Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego.

W związku z nową perspektywą unijną powiększył się obszar Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Aglomeracji Wałbrzyskiej. Zgodnie z tym Gmina Ziębice należy do dodatkowo utworzonego Południowego Obszaru Funkcjonalnego.

Ponadto Gmina Ziębice wchodzi w skład Grupy Roboczej ds. Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) dla województwa dolnośląskiego, dzięki której jako podmiot może uczestniczyć w pracach związanych z tworzeniem Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji (TPST) na poziomie subregionu wałbrzyskiego.

Mapa 1 Model struktury
funkcjonalno-przestrzennej
Gminy Ziębice

1:25000

LEGENDA:

- Granica gminy Ziębice
- Granice sołectw
- Drogi wojewódzkie
- Drogi powiatowe
- Linia kolejowa
- Rzeki
- Granice Specjalnych Obszarów Ochrony Natura 2000
- Granice Obszaru Chronionego Krajobrazu "Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie"
- Tereny dominującej funkcji sportowo-rekreacyjno-turystycznej
- Tereny staromiejskiej zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- Tereny śródmiejskiej zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- Tereny zabudowy mieszanej o dominującej funkcji mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej
- Tereny dominującej funkcji mieszkaniowej
- Tereny dominującej funkcji usługowej
- Tereny obiektów użyteczności publicznej
- Tereny aktywności gospodarczej o dominującej funkcji usługowej i produkcyjnej
- Tereny działalności górniczej
- Tereny infrastruktury technicznej - wodociągowej i kanalizacyjnej
- Tereny infrastruktury technicznej - elektroenergetycznej
- Tereny komunikacji kolejowej
- Tereny istniejących wód powierzchniowych
- Tereny projektowanych zbiorników wodnych z zagospodarowaniem towarzyszącym
- Tereny istniejących i projektowanych cmentarzy
- Tereny dawnych cmentarzy
- Ogródki działkowe
- Tereny lasów
- Tereny zieleni urządzonej
- Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- Granice terenów zamkniętych
- Obszar zagrożony trwałą marginalizacją
- Przygraniczny Obszar Funkcjonalny
- Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo
- Sudecki Obszar Funkcjonalny
- Południowy Obszar Funkcjonalny

0 1 2 km

Tabela 11 Planowana lokalizacja kierunków działań zaplanowanych w ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2023-2030

Kierunek działania	Planowana lokalizacja
Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej	teren całej Gminy
Zapewnienie dostępu do mieszkań socjalnych i komunalnych	teren całej Gminy
Remonty i wyposażenie świetlic wiejskich	wszystkie sołectwa
Utworzenie mieszkania chronionego	Ziębice
Budowa budynku wielorodzinnego	Ziębice
Rozbudowa infrastruktury sportowo- rekreacyjnej	wszystkie sołectwa
Utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego	Ziębice, Henryków
Budowa krytego basenu	Ziębice
Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszko-rowerowych na terenie Gminy	ścieżki rowerowe na terenie Wzgórz Strzelińskich oraz ciągi pieszko-rowerowe wzdłuż dróg wojewódzkich
Doposażenie placówek oświatowych	wszystkie placówki wymienione w strategii
Modernizacja jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	OSP Henryków, OSP Nowy Dwór, OSP Starczówek, OSP Niedźwiedź, OSP Lubnów, OSP Osina Wielka, OSP Głęboka, OSP Bożnowice, OSP Witostowice, OSP Pomianów Dolny, OSP Czerńczyce, OSP Krzelków, OSP Nowina, OSP Wigańcice
Doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	OSP Henryków, OSP Nowy Dwór, OSP Starczówek, OSP Niedźwiedź, OSP Lubnów, OSP Osina Wielka, OSP Głęboka, OSP Bożnowice, OSP Witostowice, OSP Pomianów Dolny, OSP Czerńczyce, OSP Krzelków, OSP Nowina, OSP Wigańcice
Ochrona obiektów zabytkowych	Ziębice, Henryków
Wytyczenie i zagospodarowanie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych	Ziębice, Henryków, Nowina, Bożnowice

Kierunek działania	Planowana lokalizacja
Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody	Ziębice, Henryków, Głęboka, Nowina
Poprawa stanu zieleni publicznej	Park miejski, Rynek, „planty miejskie”: plac Oziębłowskiego, ogród za murami przy Ewangeliku
Wykorzystanie przestrzeni obszarów zielonych na funkcje rekreacyjne	1 ZCK
Wyznaczenie i rozwój terenów inwestycyjnych	Ziębice
Rewitalizacja obiektów zabytkowych	Ziębice, Henryków
Remont zabytkowego domu pogrzebowego	Ziębice
Rewitalizacja cmentarza komunalnego	Ziębice
Poprawa stanu zasobów mieszkaniowych Gminy	Ziębie
Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych	teren całej Gminy
Przebudowa i remonty dróg powiatowych	teren całej Gminy
Przebudowa i remonty dróg wojewódzkich	teren całej Gminy
Modernizacja infrastruktury kolejowej	Ziębice
Rozbudowa i modernizacja systemu oświetlenia ulicznego	teren całej Gminy
Modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej	teren całej Gminy
Modernizacja infrastruktury wodociągowej	Biernacice, Osina Wielka, Ziębice
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	miejsowości w Gminie Ziębice, w których nie ma możliwości przyłączenia do sieci
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy	Biernacice, Osina Wielka, Ziębice
Rozbudowa sieci gazowej oraz podłączenie nowych przyłączy i odbiorców	teren całej Gminy

Kierunek działania	Planowana lokalizacja
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	teren całej Gminy
Termomodernizacja budynków mieszkalnych i usługowych	teren całej Gminy
Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym montaż paneli fotowoltaicznych	teren całej Gminy
Budowa, przebudowa, modernizacja i remonty budowli przeciwpowodziowych	teren całej Gminy
Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	teren całej Gminy
Zalesianie terenów Gminy, w tym gleb o niskich klasach bonitacyjnych i gruntów rolnych	teren całej Gminy
Ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych	teren całej Gminy
Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych	teren całej Gminy
Usuwanie azbestu z terenu Gminy	teren całej Gminy
Sukcesywne usuwanie dzikich wysypisk odpadów i zapobieganie ich powstawaniu	teren całej Gminy

Źródło: opracowanie własne

Ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia i kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia i kształtowania polityki przestrzennej dla Gminy Ziębice określone zostały głównie na podstawie dokumentów gminnych dotyczących polityki przestrzennej i dokumentów na poziomie regionalnym oraz krajowym.

Polityka przestrzenna na poziomie gminnym

Przepisy dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uchylono ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Wprowadzono wówczas nowe narzędzie planistyczne – plan ogólny gminy. Plan ogólny wraz ze strategią rozwoju gminy mają pozwolić na zachowanie harmonii w polityce przestrzennej. Wspomniana nowelizacja wprowadza zakres rozdziału Strategii obejmujący ustalenia i rekomendacje w kwestii kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Zgodnie z danymi z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Ziębice znajdują się następujące formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie, Obszar Natura 2000 Łęgi koło Chałupek (PLH020104), Obszar Natura 2000 Wzgórza Strzelińskie (PLH020074) i 19 pomników przyrody.

Jak wynika ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ziębice, w celu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego Gmina Ziębice wdraża następujące działania:

- obejmowanie ochroną obszarów i obiektów cennych przyrodniczo,
- ustanawianie ochrony gatunków zwierząt oraz roślin,
- ograniczanie możliwości pozyskiwania dziko występujących zwierząt oraz roślin,
- odtwarzanie populacji zwierząt i stanowisk roślin oraz zapewnianie reprodukcji dziko występujących zwierząt i roślin,
- zabezpieczanie lasów i zadrzewień przed zanieczyszczeniami i pożarami,
- ograniczanie możliwości wycinania drzew i krzewów oraz likwidacji terenów zieleni,

- zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupisk roślinności, zwłaszcza gdy przemawiają za tym potrzeby ochrony gleby, zwierząt, kształtowania klimatu oraz inne potrzeby związane z zapewnieniem różnorodności biologicznej, równowagi przyrodniczej i zaspokajania potrzeb rekreacyjno-wypoczynkowych ludzi,
- nadzorowanie wprowadzania do środowiska organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W granicach Gminy Ziębice znajdują się obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Ziębice, przyjętej Zarządzeniem Nr 103/2022 Burmistrza Ziębic z dnia 7 lipca 2022 r. Ponadto w Gminie występują stanowiska archeologiczne, obszary obserwacji archeologicznej i historyczne układy.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ziębice, w celu ochrony obiektów zabytkowych w Gminie, powinno się stosować następujące ustalenia związane z wymogami konserwatorskimi:

- zachowanie bryły, kształtu i geometrii dachu obiektu – zastosowane tradycyjne materiały budowlane należy utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć,
- zachowanie kształtu, rozmiarów i rozmieszczenia okien zgodnie z historycznym wizerunkiem budynku,
- na wypadek konieczności przebicia nowych otworów, należy dopilnować, by współgrały z zabytkową elewacją budynku,
- stosowanie kolorystyki i materiałów nawiązujących do tradycyjnych lokalnych rozwiązań,
- stosowanie historycznego rodzaju pokrycia dachowego – dachówki ceramicznej w kolorze ceglastym lub innych materiałów właściwych dla danego obiektu,
- montaż elementów elewacyjnych instalacji technicznych musi odbywać się z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów.

W Gminie Ziębice ustanowiono również obszary ochrony archeologicznej. Stanowiskom archeologicznym przypisane zostały konkretne zasady ochrony:

- zakaz prowadzenia działalności inwestycyjnej, która stwarzałaby zagrożenie naruszenia specyficznej formy obszarów ochrony archeologicznej,

- zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu (dopuszcza się tylko prowadzenie badań naukowych, prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych) – priorytetem w tym wypadku są wymogi konserwatorskie.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Głównym celem Gminy Ziębice jest ożywienie obszaru pod względem inwestycyjnym i gospodarczym oraz zapewnienie Gminie zrównoważonego rozwoju w oparciu o nowoczesne metody gospodarowania potencjałem materialnym i społecznym. Gmina dąży więc do rozwoju mieszkalnictwa wraz z towarzyszącymi usługami i zapleczem społecznym, a także do wzrostu aktywności gospodarczej na terenie Gminy i rozwoju turystyki. Istotnym jest więc utrzymanie wysokiego poziomu walorów środowiskowych obszaru, z naciskiem na stopień lesistości.

W Gminie Ziębice wyznaczono kierunki zmian w przeznaczeniu następujących terenów:

- MUst – tereny staromiejskiej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- MUśr – tereny śródmiejskiej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- MN – tereny dominującej funkcji mieszkaniowej,
- MM – tereny zabudowy mieszanej o dominującej funkcji mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej,
- U – tereny dominującej funkcji usługowej,
- Up – tereny obiektów użyteczności publicznej,
- US/UT – tereny dominującej funkcji sportowo-rekreacyjno-turystycznej,
- P – tereny aktywności gospodarczej o dominującej funkcji usługowej i produkcyjnej,
- PG – tereny działalności górniczej,
- Iwk – tereny infrastruktury technicznej (wodociągowej i kanalizacyjnej),
- E – tereny infrastruktury technicznej (elektroenergetycznej),
- Ig – tereny infrastruktury technicznej (gazownictwo),
- ZL – tereny lasów,
- ZC – tereny istniejących i projektowanych cmentarzy,
- ZC/ZP – tereny dawnych cmentarzy,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,

- ZD – tereny ogródków działkowych,
- R – tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- Ws – tereny istniejących wód powierzchniowych – stojących,
- Wsp – tereny projektowanych zbiorników wodnych z zagospodarowaniem towarzyszącym,
- Tk – tereny komunikacji kolejowej.

Tereny MUst wyznaczone zostały w centralnej i jednocześnie historycznej części miasta Ziębice, a tereny MUśr w obrębie części śródmiejskiej. Przewiduje się na nich stworzenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (oraz funkcji z nią powiązanych i służących jej obsłudze, czyli usług wbudowanych i wolnostojących, obiektów i terenów sportowo-rekreacyjnych), intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej, czy terenów obsługi komunikacji – parkingów i zieleni. W przypadku terenów MUśr dopuszcza się lokalizację inwestycji związanych z produkcją energii odnawialnej w postaci chociażby farm fotowoltaicznych.

Inwestycje na terenach MUst i MUśr muszą powstawać według określonych zasad:

- należy chronić tereny mieszkaniowe pod kątem hałasu i emisji spalin, które nie mogą przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki,
- pod uwagę należy wziąć infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, dzięki której możliwa będzie organizacja sprawnej obsługi tych terenów i funkcjonowanie zieleni i wód powierzchniowych,
- w przypadku rozbudowy istniejących lub budowy nowych zespołów zabudowy, wysokość, gabaryty, użyte materiały, kształt i pokrycie dachów powinny nawiązywać do istniejącej zabudowy i zachować charakter architektury regionalnej.

Tereny MN z dominującą funkcją mieszkaniową wyznaczono w poszczególnych częściach Gminy Ziębice. W większości obejmują niezainwestowane tereny przewidziane do zainwestowania. Oprócz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i powiązanych lub służących jej obsłudze funkcji, na terenach MN dopuszczone jest również stworzenie niskointensywnej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy usługowej i zabudowy związanej z produkcją rolną i pozarolniczą pod warunkiem, że powstałe obiekty nie będą kolidowały z podstawową funkcją

mieszkaniową. Zasady inwestycji na terenach MN są takie same, jak w przypadku terenów MUst i MUśr.

Tereny MM są terenami zabudowy mieszanej o dominującej funkcji mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej, które wyznaczono we wszystkich miejscowościach Gminy Ziębice. Obejmują zarówno tereny już zabudowane, jak również obszary sąsiadujące przewidziane do zabudowania.

Zmiany w strukturze zagospodarowania terenów MM powinny przebiegać w oparciu o następujące zasady:

- uwzględnienie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, dzięki której możliwa będzie organizacja sprawnej obsługi tych terenów i funkcjonowanie zieleni i wód powierzchniowych,
- wysokość, gabaryty, użyte materiały, kształt i pokrycie dachów istniejących i nowych zespołów zabudowy, powinny nawiązywać do aktualnej zabudowy i zachować charakter architektury regionalnej,
- sugeruje się adaptację nieużytkowanych obiektów (mieszkaniowych i gospodarczych) na funkcje usługowe,
- zaopatrzenie terenów mieszkaniowych w obiekty usługowe, parkingi i tereny sportowo-rekreacyjne, tj. boiska i place zabaw.

Tereny dominującej funkcji usługowej, czyli tereny U, to głównie istniejące zespoły usługowe, a tereny Up obejmują projektowane zespoły usługowe. Podobnie jak w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej w Gminie Ziębice, inwestycje powstające na terenach U i Up powinny uwzględniać infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, a projekty nowych zabudowań powinny wizualnie korespondować z istniejącą architekturą regionalną. Na terenach U dopuszcza się lokalizację inwestycji związanych z produkcją energii odnawialnej, a na terenach Up preferowane są funkcje związane z przestrzeniami publicznymi, handlem, turystyką, sportem i rekreacją.

W Studium Gmina Ziębice wyodrębniła również tereny dominujące funkcji sportowo-rekreacyjno-turystycznej, czyli tereny US/UT, obejmujące tereny obecnie zainwestowane (głównie boiska sportowe) i niezainwestowane. Ich funkcją podstawową jest stworzenie inwestycji w postaci obiektów usług: sportu i rekreacji (boiska, place do gier, kubaturowe obiekty

sportowe), turystyki (hotele, pensjonaty, domy letniskowe, pola campingowe i namiotowe), gastronomii oraz zieleni. Na terenach US/UT zakazana jest realizacja zabudowy produkcyjnej i uciążliwych usług innych niż wymienione. Rozbudowywane istniejące zespoły zabudowy powinny nawiązywać do istniejącej zabudowy, a nowopowstałe korespondować z wyglądem architektury regionalnej.

Tereny P są terenami aktywności gospodarczej o dominującej funkcji usługowej i produkcyjnej. Obejmują obszary, na których ma zostać przeprowadzona inwestycja, a gdzie obecnie jest realizowana funkcja produkcyjna albo usługowa. Na terenach P zgodnie z założeniem mają zostać rozwinięte funkcje produkcyjno-przemysłowe i usługowe o różnorodnym profilu oraz funkcje związane z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych.

Inwestycje na terenach P powinny zostać zrealizowane w oparciu o następujące zasady:

- działki budowlane nie mogą znajdować się w strefie szkodliwego oddziaływania zabudowy produkcyjnej,
- jeśli na obszarze znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków, należy zachować ich szczególny walor architektoniczny, natomiast uwzględnia się możliwość adaptacji obiektu na inne funkcje,
- w przypadku nowej działalności produkcyjnej, składowej i magazynowej preferuje się uwzględnienie uwarunkowań wynikających z wiodącej rolniczej funkcji Gminy,
- wykluczona zostaje możliwość lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Gmina Ziębice posiada również tereny działalności górniczej – tereny PG. Obowiązujące na tych terenach zasady brzmią następująco:

- obiekty budowlane stanowiące zaplecze działalności górniczej i produkcyjno-przeróbczej nie mogą zajmować więcej niż 30% wyznaczonego terenu,
- teren powinien być obsługiwany układem dróg wewnętrznych, których szerokość w liniach rozgraniczających odpowiadała będzie obowiązującym parametrom dróg dojazdowych,
- kierunek rekultywacji gruntów po wyczerpaniu złoża ustalony zostaje jako przyrodniczo-leśny z dopuszczeniem rekreacji i sportów terenowych.

Dla inwestycji prowadzonych na terenach Iwk, E oraz Ig, czyli terenach związanych z infrastrukturą techniczną, obowiązują zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy zgodne z przepisami odrębnymi. Ponadto zalecane jest wprowadzenie takich samych parametrów i wskaźników, jak w przypadku terenów aktywności gospodarczej o dominującej funkcji usługowej i produkcyjnej z zastrzeżeniem, że minimalna wielkość działki nie może być mniejsza niż 2m².

Na terenach lasów, czyli terenach ZL dopuszczona jest lokalizacja obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej. Tego typu inwestycje muszą odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi. Możliwe jest również przeprowadzenie inwestycji w postaci parkingów leśnych.

Funkcją podstawową terenów ZC oraz ZC/ZP jest pełnienie roli cmentarzy wraz z obiektami towarzyszącymi, czyli kaplicami cmentarnymi, parkingami, terenami zieleni urządzonej, terenami komunikacji pieszej. W przypadku terenów dawnych cmentarzy ZC/ZP nie obowiązuje strefa ochrony sanitarnej z uwagi na zaprzestanie pochówków wiele lat temu, natomiast tereny istniejących cmentarzy ZC wymagają zastosowania się do zakazu, który zabrania lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących żywność, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów przechowujących artykuły żywnościowe i nowych indywidualnych ujęć wody w odległości 50 m od cmentarza.

Tereny ZP w Gminie Ziębice pełnią funkcję terenów zieleni urządzonej – są to parki, ogrody przypałacowe, tereny sportu i rekreacji, ciągi piesze i zbiorniki wodne. Na tych terenach dopuszczone jest wprowadzenie urządzeń małej architektury oraz niewielkich budynków służących rekreacji, natomiast:

- nie mogą one pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Strzelińskie oraz innych gatunków objętych ochroną prawną,
- inna zabudowa może zostać zrealizowana tylko w miejscu dawnej zabudowy lub jako uzupełnienie istniejącej,
- w zagospodarowaniu terenów podlegających ochronie konserwatorskiej lub przyrodniczej należy uwzględnić wytyczne i ograniczenia obowiązujące w wyznaczonych strefach ochronnych.

Jak podaje Studium, tereny ZD funkcjonują w Gminie Ziębice w rozumieniu zgodnym z ustawą o rodzinnych ogrodach działkowych.

Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, czyli tereny R, służą prowadzeniu działalności rolnej – upraw, hodowli, sadownictwa i ogrodnictwa. Na tych terenach dopuszcza się możliwość stworzenia zabudowy zagrodowej, obiektów agroturystyki, inwestycji przydatnych obsłudze działalności rolniczej oraz inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacji mających na celu utrzymanie dobrego stanu technicznego i modernizację siedlisk rolniczych, obiektów mieszkalnych, usługowych, produkcyjnych i infrastruktury technicznej. Tereny R mogą również stać się miejscami lokalizacji terenów sportowych i rekreacyjnych wraz z obiektami stanowiącymi zaplecze sanitarne tych obiektów.

Realizacja obiektów i urządzeń na terenach R wiąże się z przestrzeganiem następujących zasad:

- działalność inwestycyjna nie może naruszać stanu występujących tam chronionych stanowisk i siedlisk,
- zabronione jest podejmowanie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na przedmiot ochrony tych obszarów- eksploatację złóż mineralnych, realizacji stawów hodowlanych, oczyszczalni ścieków,
- należy dążyć do zalesiania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz do realizacji ciągów ekologicznych zadrzewień i zalesień wzdłuż szlaków komunikacyjnych,
- należy rekultywować tereny po wyrobiskach, na których nie planuje się prowadzenia dalszej działalności wydobywczej,
- z uwagi na możliwość występowania gatunków chronionych oraz potencjalnej koncentracji ptaków, wykluczona jest lokalizacja farm fotowoltaicznych na terenach przylegających do zbiorników wodnych, cieków, lasów i zadrzewień.

Tereny Ws obejmują obszary istniejących, śródlądowych wód powierzchniowych. W związku z tym dopuszczona jest tam lokalizacja urządzeń hydrotechnicznych, melioracyjnych, związanych z małą energetyką wodną oraz możliwość wykorzystania wód dla celów rybackich, rekreacyjnych i sportowych. Istotnym jest, aby uwzględnione zostały siedliska i stanowiska fauny i flory występujących na terenach Ws. Nieruchomości nie można grodzić w odległości mniejszej niż 1,5 m od publicznych wód powierzchniowych. Oprócz tego obowiązują zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy zgodne z przepisami odrębnymi.

Na terenach projektowanych zbiorników wodnych – terenach Wsp, dopuszcza się inwestycje w postaci urządzeń hydrotechnicznych, melioracyjnych, związanych z małą energetyką wodną oraz możliwość wykorzystania wód dla celów rybackich, rekreacyjnych i sportowych. W celu uniknięcia zmian lokalnych stosunków wodnych, Gmina Ziębice postuluje realizację zbiornika wodnego jako obszaru czasowego gromadzenia wody.

Ostatnią grupą wyznaczonych w Gminie Ziębice terenów są tereny Tk, w przypadku których kierunek zagospodarowania przestrzennego koncentruje się na obiektach związanych z obsługą ruchu kolejowego – są to głównie torowiska, bocznice kolejowe, drogi i obiekty inżynierskie.

W przypadku terenów Tk obowiązują następujące zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- wysokość budynku nie może być większa niż 15 m (o ile ich wysokość nie wynika z wymagań technicznych),
- w zależności od wybranego kierunku zagospodarowania terenu, zaleca się zastosowanie parametrów i wskaźników dla wydzielonych i zmodernizowanych terenów adekwatnie jak w przypadku terenów MN, U lub P,
- jeśli nastąpi ograniczenie wielkości terenu kolejowego lub likwidacja linii kolejowej, dopuszczalna jest zmiana przeznaczenia funkcji terenów na mieszkaniowe, usługowo-przemysłowe albo tereny komunikacji pieszej i rowerowej.

Rozwój przestrzenny wszystkich obszarów powinien przebiegać w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Poszczególne strefy przynależą do stref ochrony konserwatorskiej A (ściślej ochrony konserwatorskiej) i B (ochrony konserwatorskiej). Do strefy A należą tereny: Must, MUśr, MN, MM, U, Up, US/UT, P oraz ZC, a do strefy B zalicza się tereny: MUśr, MN, MM, US/UT, P, Iwk oraz ZC. W przypadku przynależności terenów do stref A lub B, obowiązują dodatkowe zasady dziedzictwa kulturowego wyszczególnione w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ziębice.

Zasady lokalizacji handlu wielkopowierzchniowego

Przy wyznaczaniu terenów dla lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy uwzględnić następujące czynniki:

- dostępność i zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej,
- kształtowanie sieci handlowej w mieście w sposób świadomy, który umożliwi współistnienie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m i małych przedsiębiorstw.

W Gminie Ziębice, na moment sporządzania Strategii, nie zostały wyznaczone tereny, na których mogą zostać zlokalizowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Realizacja lokalnych celów publicznych w Gminie Ziębice obejmuje głównie zadania związane z rozwojem infrastruktury drogowej. Jak wynika z Raportu o stanie Gminy Ziębice za 2022 rok, prace drogowe prowadzone są przede wszystkim na drogach gminnych, ale Gmina współfinansuje i współrealizuje również przedsięwzięcia związane z budową i remontami dróg powiatowych i wojewódzkich.

Gmina Ziębice dokonała wymiany wszystkich opraw oświetlenia drogowego uznanych za przestarzałe, na energooszczędne oprawy typu LED.

Ponadto w 2022 r. Gmina ukierunkowała działania również na budowę kanalizacji deszczowej, przebudowę budynków użyteczności publicznej (np. budynku liceum) i rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (budowa hali sportowo-widowiskowej). Od 2023 r. funkcjonuje Ziębicki Inkubator Przedsiębiorczości.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego wynikają z odrębnych przepisów.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie rozwoju systemów komunikacji, zgodnie z zapisami w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ziębice, w Gminie wyróżnia się następujące kierunki rozwoju:

- komunikacja drogowa (o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym) – budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich,
- komunikacja kolejowa – modernizacja infrastruktury kolejowej.

W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej Gmina Ziębice w najbliższym czasie chce dążyć do realizacji sieci infrastruktury technicznej w granicach dróg publicznych i terenów infrastruktury technicznej. W związku z tym Gmina planuje:

- modernizację infrastruktury elektroenergetycznej,
- modernizację infrastruktury wodociągowej,
- porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowę sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy,
- rozbudowę sieci gazowej, w tym podłączenie nowych przyłączy i odbiorców,
- termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych i usługowych,
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii np. poprzez montaż paneli fotowoltaicznych oraz turbin wiatrowych.

W momencie sporządzania Strategii trwają prace nad zmianą Studium w celu wyznaczenia obszarów, na których możliwa będzie lokalizacja turbin wiatrowych.

Gmina Ziębice skupi swoje działania również na rozwoju infrastruktury społecznej. W najbliższym czasie skoncentruje się na przeciwdziałaniu marginalizacji grup społecznych, poprawie jakości kształcenia i promocji obszaru pod względem atrakcyjności i ochrony zdrowia.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Lokalizację farm wiatrowych przewiduje się na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz na terenach aktywności gospodarczej o dominującej funkcji usługowej i produkcyjnej na obszarze całej Gminy Ziębice.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

W momencie planowania lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, może wystąpić konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Wynika to z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wspomniana ustawa reguluje zasady lokalizacji przedsięwzięć.

Gmina Ziębice posiada obszary, na których nie jest możliwe lokalizowanie przedsięwzięć mogących znacząco wpływać na środowisko. Ograniczenia dotyczące realizacji usług uciążliwych wprowadzone zostały na terenach zabudowy mieszkaniowo-usługowej, terenach dominującej funkcji mieszkaniowej i na terenach zabudowy mieszanej o dominującej funkcji mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Działania Gminy Ziębice ukierunkowują się na rozwój rolnictwa na całym obszarze przestrzeni rolniczej Gminy. Zgodnie z założeniami uwzględnionymi w Studium, w najbliższym czasie ma nastąpić kontynuacja procesu restrukturyzacji rolnictwa związanego z produkcją rolniczą i przetwórstwem rolniczym oraz stopniowe wycofywanie działalności rolniczej z terenów dedykowanych zabudowie mieszkaniowo-usługowej i usługowo-produkcyjnej.

Na terenie większości miejscowości Gminy ma zostać utrzymana dominująca funkcja produkcji rolnej. Lokalizacja nowej zabudowy o charakterze rolniczym na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej możliwa będzie pod warunkiem posiadania terenu powierzchni minimum średniego gospodarstwa rolnego w Gminie oraz zapewnienia niezbędnej infrastruktury technicznej i dostępu do drogi publicznej.

W przestrzeni rolniczej dopuszcza się:

- realizację turbin wiatrowych (po zmianie Studium),
- realizację farm fotowoltaicznych,
- eksploatację złóż mineralnych po uprzednim wyznaczeniu terenu i obszaru górniczego,
- realizację wszystkich inwestycji mających na celu utrzymanie dobrego stanu technicznego i modernizację istniejących siedlisk rolniczych i obiektów mieszkalnych oraz zmniejszenie ich oddziaływania na środowisko naturalne,
- podjęcie eksploatacji na terenach obecnie wykorzystywanych rolniczo, które posiadają udokumentowane złoża,
- hodowlę ryb w istniejących i nowych zbiornikach wodnych oraz wykorzystanie tych zbiorników w celach rekreacyjnych.

Jak wynika z ustawy z dnia 3 lutego 1995 r., dotyczącej ochrony gruntów rolnych i leśnych, lasy są chronione, co oznacza, że nie można budować w nich niczego poza budynkami i budowlami

służącymi gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz poza urządzeniami służącymi turystyce.

W przestrzeni leśnej Gminy Ziębice dopuszczone zostają działania związane z wykorzystaniem walorów lasów w celach rekreacyjnych poprzez urządzenie i rozbudowę szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i miejsc wypoczynku.

Lesistość w Gminie stanowi 12%. W celu jej zwiększenia wyznaczono tereny pod zalesienie – tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, grunty o niskich klasach bonitacyjnych (V, VI) oraz tereny stoków o średnich spadkach powyżej 15%.

Gmina Ziębice dąży do połączenia istniejących kompleksów zieleni i akcentowania spójnych granic rolno-leśnych.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na obszarze wiejskim Gminy Ziębice za obszar zdegradowany uznano sołectwa: Brukalice, Czerńczyce, Henryków, Kalinowice Górne, Krzelków, Lipa, Osina Wielka, Pomianów Dolny, Starczówek, Wadochowice oraz Witostowice.

Obszar zdegradowany na obszarze miejskim Gminy składa się z następujących ulic: 1-go Maja, Boczna, Bohaterów Getta, Browarna, Garbarska, Gliwicka, Grunwaldzka, Jelenia, Juliusza Słowackiego, Klasztorna, Kolejowa (od Rynku do Wałowej), Kościelna, Ks. Wacława Gacka, Murarska, Pocztowa, Podwale, Plac Szpitalny, Plac Strażacki, Rynek, Rzeźnicza, Stolarska, Tadeusza Kościuszki, Wałowa, Wąska, Zamkowa.

Część obszaru zdegradowanego stanowi obszar rewitalizacji – w jego skład wchodzi następujące jednostki analityczne:

- Obszar rewitalizacji Henryków: sołectwo Henryków z wyłączeniem osiedla Słonecznego,
- Obszar rewitalizacji Osina Wielka: sołectwo Osina Wielka,
- Obszar rewitalizacji Centrum Miasta: 1-go Maja, Boczna, Bohaterów Getta, Browarna, Gliwicka, Grunwaldzka, Jelenia, Juliusza Słowackiego, Kolejowa, Kościelna, Ks. Wacława Gacka, Pocztowa, Podwale, Plac Szpitalny, Rynek, Rzeźnicza, Stolarska, Tadeusza Kościuszki, Wałowa, Wąska.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przyjęto uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. Dokument wskazuje cele polityki przestrzennej województwa oraz kierunki i zasady ich realizacji, które mają znaczenie dla rozwoju przestrzennego Gminy Ziębice.

Spośród ustaleń zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, Gminy Ziębice dotyczą następujące postulaty:

- uwzględnienie w dokumentach gminnych polityki rozwoju zawartej w Strategii Rozwoju Sudety 2030,
- kształtowanie polityki przestrzennej na terenie Gminy w sposób zapewniający wysoką jakość życia m.in. poprzez planowanie zabudowy mieszkaniowej, przestrzeni publicznych oraz infrastruktury usług publicznych, spełniających wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- uwzględnienie w studium Gminy konieczności przeprowadzenia inwentaryzacji i audytów dotyczących występowania w przestrzeni publicznej barier ograniczających dostępność obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- uwzględnianie w polityce przestrzennej Gminy konieczności ochrony zasobów środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju (w tym zapisów zawartych w obowiązujących planach ochrony obszarów chronionych),
- ograniczenie lokalizowania elementów i obiektów infrastruktury technicznej w miejscach eksponowanych widokowo, ochrona i zagospodarowanie punktów widokowych, ochrona i kształtowanie ciągów i osi widokowych,
- uwzględnianie studiów i ocen zmian krajobrazu w pracach nad lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi,
- wyłączenie obszarów chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2018 r. poz. 2389 z późn. zm.),

- obszary korytarzy ekologicznych zlokalizowanych na terenie Gminy należy w miarę możliwości chronić przed zabudową ciągłą i lokalizowaniem infrastruktury, planować zalesienia i zadrzewienia pomiędzy istniejącą zabudową i obszarami przyległymi,
- ograniczenie zabudowy dolin rzecznych (ochrona brzegów rzek przed zabudową, grodzeniem, osuszaniem i niszczeniem szaty roślinnej) w celu zachowania drożności korytarzy ekologicznych i minimalizowania skutków powodzi,
- uwzględnienie przebiegu i funkcji korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym w lokalnych dokumentach planistycznych oraz działaniach należących do kompetencji Gminy,
- zwiększanie lesistości lądowych korytarzy ekologicznych w celu odzyskania ich drożności,
- uwzględnianie założeń „Programu opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego” w gminnych programach opieki nad zabytkami w celu skoordynowania działań w sferze ochrony zabytków,
- wskazywanie w dokumentach planistycznych obiektów i obszarów, które powinny uzyskać ustawową formę ochrony zabytków,
- obejmowanie ochroną w formie parku kulturowego obszarów o wysokich walorach historycznych, artystycznych i krajobrazowych – proponuje się utworzenie parku kulturowego dla zespołu opactwa cystersów z parkiem i osadą w Henrykowie,
- realizacja regionalnych szlaków turystycznych oraz powiązanie ich z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gmin z wykorzystaniem systemów lokalnych szlaków turystycznych,
- realizacja funkcji turystycznych w ramach rewitalizacji obszarów zdegradowanych,
- dostosowanie rozwoju zaplecza turystyki i rekreacji do zmian klimatu,
- weryfikacja przebiegu i modernizacja Drogi Śródsudeckiej (Via Montana) poprawiająca bezpieczeństwo trasy i jej atrakcyjność turystyczną oraz skuteczność ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych w obszarze oddziaływania trasy,
- wyłączenie z zabudowy, w tym z zabudowy turystycznej i rekreacyjnej: terenów otwartych o największych walorach widokowych predysponowane do rozwoju szlaków turystycznych oraz obszarów o ekspozycji północnej, obszarów osuwiskowych, zalewowych, inwersyjnych,

- wyeliminowanie lokalizacji zwartych kompleksów zabudowy produkcyjnej o powierzchni większej niż 1,0 ha oraz usługowej o powierzchni większej niż 2,0 ha na terenach o nachyleniu powyżej 5,0%,
- ustalenie minimalnego wskaźnika powierzchni terenów biologicznie czynnych na poziomie 75,0% na terenach o nachyleniu powyżej 5,0% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej, zamieszkania zbiorowego, usług zdrowia (lecnictwa uzdrowiskowego), usług sportu i rekreacji oraz usług turystycznych,
- uwzględnienie ochrony udokumentowanych złóż o znaczeniu ogólnokrajowym i regionalnym i planowanie przeznaczenia terenów w sposób niewywołujący potencjalnych konfliktów związanych z ich eksploatacją,
- ograniczanie przeznaczania zwartych kompleksów gruntów rolnych na zabudowę mieszkaniową i usługową,
- uwzględnienie w planowaniu przestrzennym występowania wpływów eksploatacji górniczej w zasięgu terenów górniczych,
- uwzględnienie możliwości realizacji inwestycji wynikających z planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych w lokalnych opracowaniach planistycznych,
- zastosowanie zapisów w lokalnych opracowaniach planistycznych wskazujących realizację sieci energetycznych jako podziemnych na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych pod rozwój zabudowy. Realizację napowietrznych sieci proponuje się dopuszczać jedynie w uzasadnionych przypadkach, na obszarach regionalnych stref aktywności gospodarczej oraz innych kompleksów zabudowy produkcyjnej lub usługowej o łącznej powierzchni powyżej 10 ha,
- wykonanie i uwzględnienie bilansu energetycznego zawierającego analizę potrzeb transportowych użytkowników terenów oraz lokalnych warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii, przy planowaniu rozwoju przestrzennego gmin,
- zastosowanie zapisów w lokalnych opracowaniach planistycznych wskazujących wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz gazu ziemnego jako podstawowego paliwa do zasilania urządzeń wytwarzających energię ciepłą, szczególnie w zakresie rozwiązań indywidualnych i grupowych,

- dążenie do wyposażenia w sieć gazową, umożliwiającą wykorzystanie gazu ziemnego do celów grzewczych, wszystkich terenów zabudowanych, w szczególności w jednostkach osadniczych liczących powyżej 0,5 tys. mieszkańców,
- dążenie do transformacji systemów zaopatrzenia w ciepło, poprzez: wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz urządzeń zasilanych paliwem gazowym lub ciekłym w przypadku rozwiązań indywidualnych oraz sukcesywne podłączenia zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wyposażonej w indywidualne źródła ciepła do scentralizowanych lub grupowych systemów grzewczych,
- wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności na obszarach przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza,
- uwzględnienie ograniczeń dla rozwoju energetyki wiatrowej wynikających z dokumentu wspomagającego politykę Zarządu Województwa Dolnośląskiego w zakresie energetyki ze źródeł odnawialnych - Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim,
- uwzględnienie preferencji dla lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych na obszarach położonych w sąsiedztwie dróg i linii elektroenergetycznych, o niskim nachyleniu terenu – obszary nizinne, o wysokim nasłonecznieniu, nieużytków i gleb nieprzydatnych rolniczo, oraz na dachach obiektów wielkopowierzchniowych,
- umożliwienie wykorzystania cieków i zbiorników wodnych do produkcji energii, w szczególności w miejscach lokalizacji urządzeń piętrzących,
- wsparcie dla technologii wytwarzania energii w układach skojarzonych: kogeneracyjnych, trigeneracyjnych oraz poligeneracyjnych,
- uwzględnienie możliwości realizacji instalacji do termicznego przekształcania odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- rozbudowa systemów umożliwiających dostarczanie wody i odbiór ścieków, w szczególności na wrażliwych obszarach ochrony zbiorników wód podziemnych,
- w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków komunalnych, na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych na rozwój zabudowy należy stosować rozwiązania zbiorcze lub grupowe,

- w lokalnych opracowaniach planistycznych, na podstawie opracowań ekofizjograficznych, zaleca się wskazanie zasięgu terenów, na których możliwe jest stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków,
- wspieranie rozwoju systemów łączności bezprzewodowej oraz uwzględnianie stref ochronnych wokół obiektów radiowotelewizyjnych oraz pasów ochronnych linii radiowych,
- budowa miejskich sieci szerokopasmowych,
- zapewnienie zintegrowanego rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej z infrastrukturą energetyczną, wodnokanalizacyjną i transportową,
- uwzględnienie w lokalnych dokumentach planistycznych ustaleń przestrzennych z zakresu małej retencji,
- uwzględnienie komponentu adaptacyjnego (do zmian klimatu) w dokumentach planistycznych, strategicznych i operacyjnych Gminy, w tym m.in. odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych,
- wyznaczenie w opracowaniach ekofizjograficznych obszarów o dużej zdolności retencyjnej i terenów o obniżonej pojemności retencyjnej, które wymagają kompensacji oraz uwzględnianie tych obszarów i terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach lokalizacyjnych i w decyzjach o warunkach zabudowy,
- planowanie nowych odcinków dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie hałasu na istniejące i planowane obszary podlegające ochronie akustycznej,
- planowanie terenów nowej zabudowy mieszkaniowej na obszarach znajdujących się poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu,
- uwzględnienie strefowego rozmieszczenia terenów, polegającego na lokalizacji terenów niepodlegających ochronie akustycznej w sąsiedztwie terenów, na których usytuowane są ponadnormatywne źródła dźwięku,
- ograniczenie planowania terenów nowej zabudowy mieszkaniowej na obszarach, które nie posiadają możliwości zaopatrzenia w ciepło sieciowe lub nie przewiduje się rozwoju systemów ciepłowniczych oraz dostępu do sieci gazowej lub nie planuje się wyposażenia w sieć gazową, z wyjątkiem terenów zabudowy mieszkaniowej, gdzie do zaopatrzenia w ciepło wykorzystywane będą odnawialne źródła energii,

- zachowanie bezpiecznej odległości od zakładów o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Polityka przestrzenna na poziomie krajowym

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

W granicach Gminy występują obszary zagrożenia powodzią. W związku z tym obowiązują ograniczenia wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Istotną kwestią będzie odniesienie się do Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry przyjętego na mocy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. Zapisy we wspomnianych dokumentach są kluczowe z punktu widzenia rozwoju Gminy, ponieważ wszelkie działania podejmowane przez samorząd muszą być zgodne i służyć realizacji założonych w Planach celów, czyli:

- zahamowaniu wzrostu ryzyka powodziowego,
- obniżeniu istniejącego ryzyka powodziowego,
- poprawie systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Według klas łącznego zagrożenia suszą na terenie Gminy Ziębice występuje w większości słabe, a miejscami umiarkowane, silne i ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą. W kwestii klas suszy hydrologicznej Gmina odznacza się umiarkowanym i silnym zagrożeniem, a w przypadku suszy hydrogeologicznej zagrożeniem umiarkowanym.

Dla poprawy stanu gospodarki wodnej i jednocześnie w celu przeciwdziałania negatywnym konsekwencjom występowania suszy, kluczowe będą zapisy znajdujące się w dokumencie Plan przeciwdziałania skutkom suszy na lata 2021-2027, przyjętym na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. Dokument wyznacza kierunki działań podejmowanych przez organy administracji rządowej i samorządowej. Dotyczą one przede wszystkim zwiększenia retencji, uwzględniania tematyki suszy w planach zarządzania kryzysowego, budowy i przebudowy ujęć wód podziemnych, przebudowy infrastruktury wodociągowej oraz edukacji ekologicznej.

Plan gospodarowania zasobami wody

Gmina Ziębice zlokalizowana jest na obszarze dorzecza Odry oraz dziewięciu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. Ponadto Gmina znajduje się na terenie jednolitych części wód podziemnych. W związku z tym w polityce rozwoju Gminy powinno się uwzględnić zapisy pochodzące z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry obowiązującego od 23 lutego 2023 r. na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. Zgodnie ze wspomnianym Planem warto, by Gmina Ziębice podejmowała działania ukierunkowane na osiągnięcie celów środowiskowych dla wód powierzchniowych, podziemnych i obszarów chronionych.

W kwestii gospodarowania zasobami wody najistotniejsze dla Gminy Ziębice są w szczególności:

- ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych,
- retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych,
- gospodarka ściekowa w aglomeracjach – budowa sieci kanalizacyjnej,
- aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP.

Warto wspomnieć, że działania przypisane do poszczególnych wód zostały zawarte w przypisanych do nich Kartach Charakterystyk, które dostępne są online: <https://apgw.gov.pl>. W kolejnych tabelach zaprezentowano dane określone na podstawie Kart Charakterystyk JCW znajdujących się w granicach Gminy Ziębice.

Tabela 12 Charakterystyka JCW zlokalizowanych w granicach Gminy Ziębice

Kod i nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe
RW6000061334239 - Krynka od źródła do Karnkowskiego Potoku	SZCW – silnie zmieniona część wód	Brak danych	Zagrożona	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW60000312329 - Budzówka	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW6000061334191 – Oława do Pogródki	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600006125149 – Głęboka	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny

Kod i nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe
RW60000312519 – Nysa Kłodzka od zb. Kozielno do zb. Otmuchów	SZCW – silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Nysa Kłodzka w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Nysa Kłodzka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW60006125169 - Młynówka Pomianowska	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW60002212519 - Zb. Otmuchów	SZCW – silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności dla migracji ichtiofauny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (troć wędrowna), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [Benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600006123349 – Grzmiąca do zb. Kozielno	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny

Kod i nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe
RW60000312332 – Dopływ spod Starczowa	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
Kod JCWPd Status		Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe
GW200074		Dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy

Źródło: www.apgw.gov.pl – Karty Charakterystyk JCWP oraz Karty Charakterystyk JCWPd (dostęp: 04.07.2023)

Dla wspomnianych w tabeli JCW zostały określone działania służące realizacji celów środowiskowych, które znajdują się w Kartach Charakterystyk, które dostępne są pod adresem <https://apgw.gov.pl>.

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych albo przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł lub rozwiązania regulacyjne, co wynika z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

OSI na poziomie krajowym wyznaczone są w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR), które stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej w perspektywie do 2030 r. Głównym celem KSRR jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co będzie tworzyło warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Zgodnie z zapisami KSRR, na poziomie krajowym wyznaczono następujące OSI:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją,
- wschodnia Polska, czyli województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie,
- Śląsk.

Na poziomie krajowym Gmina Ziębice została zakwalifikowana jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją, na którym występuje kumulacja problemów społecznych.

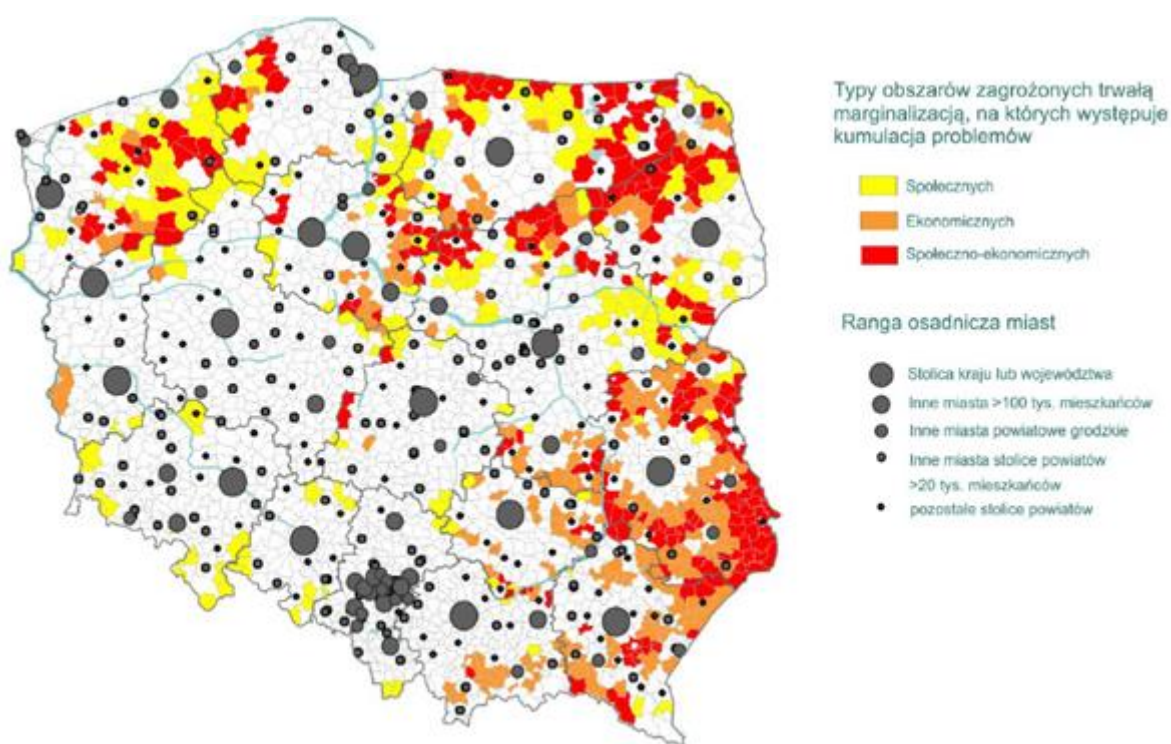
Obszarami zagrożonymi trwałą marginalizacją są skupiska gmin wiejskich i powiązanych z nimi funkcjonalnie małych miast, zróżnicowane przestrzennie pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, jak i funkcji gospodarczych. Są to obszary, w których występuje kumulacja negatywnych zjawisk społecznych i ekonomicznych.

Jak podaje KSRR, polityka regionalna skoncentrowana na rozwoju obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją powinna być realizowana przede wszystkim w oparciu o:

- promocję i wsparcie inwestycji prywatnych wykorzystujących zasoby lokalne,
- aktywizację podmiotów publicznych, prywatnych oraz społeczności lokalnej,
- poprawę jakości funkcjonowania instytucji publicznych,
- nadanie nowych funkcji obszarom zdegradowanym,
- pobudzanie procesów rozwojowych poprzez zapewnienie lepszej dostępności komunikacyjnej i terenów inwestycyjnych, a także uzupełnienie i dostosowanie infrastruktury technicznej.

Zasięg terytorialny obszaru zagrożonego trwałą marginalizacją obrazuje następująca mapa.

Mapa 2 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją

Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

OSI na poziomie wojewódzkim zostały określone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego określono następujące obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym:

- Wrocławski Obszar Funkcjonalny,
- przygraniczny obszar funkcjonalny,
- Sudecki Obszar Funkcjonalny.

A obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu regionalnym, które uwzględniono w Planie są:

- Jeleniogórski Obszar Funkcjonalny,
- Legnicko-Głogowski Obszar Funkcjonalny,
- Wałbrzyski Obszar Funkcjonalny,
- obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo.

Gmina Ziębice na poziomie wojewódzkim zalicza się do przygranicznego obszaru funkcjonalnego, Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo.

W skład przygranicznego obszaru funkcjonalnego wchodzi 101 gmin. W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, dla przygranicznego obszaru funkcjonalnego określono następujące cele operacyjne:

- wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów,
- wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich,
- poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej,
- doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy,
- racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska,
- rozwój regionalnej sieci transportowej,
- wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej.

Przygraniczny obszar funkcjonalny obrazuje kolejna mapa.

Oznaczenia

- siedziła województwa
- siedziły powiatów
- granica województwa
- granice powiatów
- granice gmin

przygraniczny obszar funkcjonalny

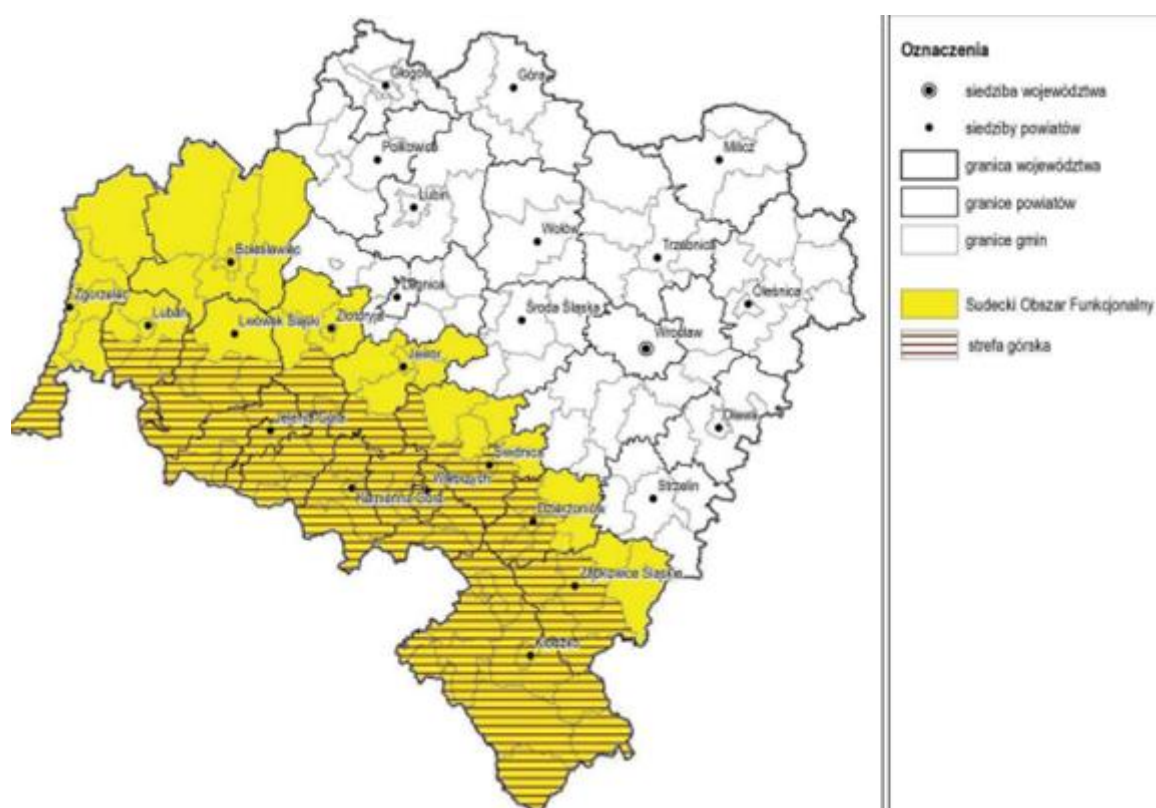
Sudecki Obszar Funkcjonalny jest górskim obszarem funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym. W skład obszaru wchodzi gminy, które podpisały „Deklarację Sudecką” z dnia 11.12.2017 r., w kwestii wspólnych działań dla poprawy warunków życia mieszkańców i szybszego rozwoju gospodarczego tej części Dolnego Śląska.

- uwzględnianie w dokumentach gminnych Strategii Rozwoju Sudety 2030,
- wyłączenie z zabudowy, w tym z zabudowy turystycznej i rekreacyjnej terenów otwartych o największych walorach widokowych umożliwiającym rozwój szlaków turystycznych oraz obszarów o ekspozycji północnej, obszarów osuwiskowych, zalewowych, inwersyjnych,
- wyeliminowanie lokalizacji zwartych kompleksów zabudowy produkcyjnej (powierzchnia powyżej 1,0 ha) i usługowej (powierzchnia powyżej 2,0 ha) na terenach o nachyleniu powyżej 5,0%,

- ustalenie minimalnego wskaźnika powierzchni terenów biologicznie czynnych,
- stosowanie w studiach gmin zasad ochrony środowiska i jego zasobów uwzględniających ograniczanie odpływu wód opadowych i roztopowych (np. doły chłonne, studnie chłonne, zbiorniki retencyjne),
- ustalanie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów oraz wytycznych umożliwiających: lokalizowanie w bezpośrednim sąsiedztwie cieków, w lokalnych obniżeniach, zbiorników małej retencji, stosowanie rozwiązań renaturalizacyjnych koryt cieków i ich brzegów oraz spowalniających spływ wody w cieku (zakola, meandry), utrzymanie w użytkowaniu rolniczym terenów podmokłych, odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych, ograniczanie i kontrolowanie spływu powierzchniowego (retencja skokowa) poprzez przeznaczanie terenów o spadkach powyżej 15% na zalesianie.

Zasięg terytorialny Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego przedstawia następująca mapa.

Mapa 4 Sudecki Obszar Funkcjonalny

Źródło: załącznik nr 1 do uchwały nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo łączy obiekty objęte ochroną ustawową, które chronią w szczególności siedliska i gatunki, walory krajobrazowe, kulturowe i uzdrowiskowe, a także elementy, które nie zostały dotychczas objęte ochroną prawną. Są to: obszary najwyższej ochrony – w tym obszary ochrony ścisłej (parki narodowe i rezerваты przyrody), obszary wysokiej ochrony (parki krajobrazowe, obszary sieci Natura 2000, strefy A, B, C ochrony uzdrowiskowej, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne) oraz obszary uzupełniające (obszary chronionego krajobrazu, otuliny obszarów chronionych i korytarze ekologiczne).

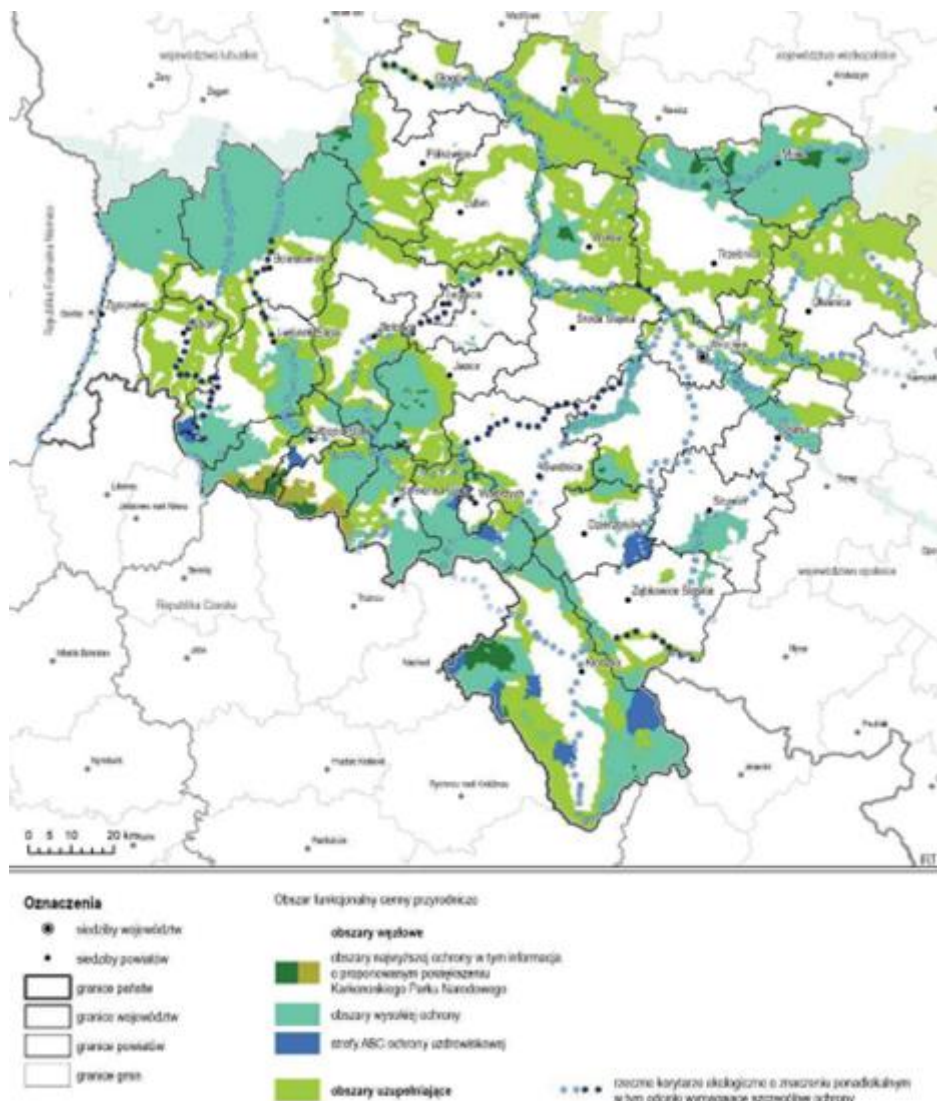
Gmina Ziębice przynależy do obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo, a jej część znajduje się w obszarze wysokiej ochrony.

Ze względu na występowanie na obszarze Gminy Ziębice obszarów wysokiej ochrony, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów pełniących funkcję stref buforowych (otuliny), lądowych korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym i rzecznych korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym, Plan uwzględnia następujące ustalenia:

- uwzględnienie przebiegu i funkcji korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym w lokalnych dokumentach planistycznych oraz działaniach należących do kompetencji gminy,
- zwiększanie lesistości lądowych korytarzy ekologicznych w celu odzyskania ich drożności (docelowa odległość między płatami lasów, zadrzewień lub zakrzaczeń nie powinna przekraczać kilkuset metrów do 1 km i nie powinna być przecięta innymi barierami dla zwierząt) – nie należy zalesiać cennych przyrodniczo obszarów otwartych, takich jak turzycowiska, bogate zespoły łąkowe, obszary podmokłe oraz osi i ciągów widokowych.

Kolejna mapa przedstawia obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo.

Mapa 5 Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo

Źródło: załącznik nr 1 do uchwały nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

Gmina Ziębice znajduje się również w wykazie gmin, przez teren których przebiegają linie kolejowe stanowiące tereny zamknięte, zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa.

Ponadto w Gminie Ziębice zlokalizowane są udokumentowane niezagospodarowane złoża kopalin o znaczeniu ogólnokrajowym i regionalnym.

Gmina Ziębice należy do Południowego Obszaru Funkcjonalnego, ponieważ w wyniku wprowadzenia nowej perspektywy unijnej zdecydowano powiększyć istniejący obszar ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej.

Dodatkowo warto wspomnieć, że Gmina Ziębice jest jednym z podmiotów wchodzących w skład Grupy Roboczej ds. FST dla województwa dolnośląskiego. Wspomniana Grupa została powołana przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, a dzięki przynależności do niej Gmina bierze udział w pracach związanych z tworzeniem TPST na poziomie subregionu wałbrzyskiego.

System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów

Obligatoryjnym elementem strategii rozwoju jest system jej realizacji. W procesie opracowywania systemu strategii istotną rolę odgrywa wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację założeń strategii oraz wytycznych do sporządzenia dokumentów wykonawczych.

System realizacji strategii jest określeniem sposobu organizacji procesów wdrażających strategię, w tym w szczególności:

- wskazaniem podmiotów biorących udział w realizacji strategii,
- podziałem zadań pomiędzy powyższe podmioty,
- wskazaniem propozycji mechanizmów i narzędzi wdrażania strategii,
- określeniem wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- określeniem sposobu monitorowania realizacji strategii,
- oceną realizacji strategii.

Za realizację zadań zawartych w Strategii odpowiedzialny jest przede wszystkim Urząd Miejski i gminne jednostki, a także społeczność lokalna i podmioty działające na terenie Gminy. Poszczególne prace zaplanowane w ramach wdrożenia Strategii zostaną zatem podjęte przez przedstawicieli sektora publicznego, biznesowego i społecznego, czyli m.in. przedsiębiorców, organizacje otoczenia biznesu oraz organizacje samorządowe.

Wyznaczone podmioty będą odpowiedzialne przede wszystkim za systematyczne kontrolowanie procesu realizacji poszczególnych kierunków działań, a następnie za sporządzanie monitoringu raportów z ewaluacji na podstawie wyników.

Konieczna jest identyfikacja instrumentów realizacji, które zapewnią osiągnięcie założonych celów strategicznych oraz będą spójne z przyjętym modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej, prezentującym wizję rozwoju Gminy w ujęciu przestrzennym. Instrumenty mogą przyjmować charakter, m.in.:

- wdrożeniowy, np. gminne strategie, plany, projekty,
- organizacyjno-zarządczy, np. regulaminy wydziałów i jednostek,
- finansowy, np. uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, budżet zadaniowy,

- prawny, np. uchwały rady, akty prawa miejscowego, decyzje administracyjne,
- dotyczący planowanie przestrzennego, np. zintegrowany plan inwestycyjny,
- społeczny, np. działania promocyjne, działania edukacyjne, konsultacje społeczne,
- kadrowy, np. wymiana doświadczeń, dobre praktyki,
- koordynacyjny, np. ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym (rada pożytku publicznego, rada przedsiębiorczości), partnerstwa lokalne,
- kontrolny, np. aktualizacja ewidencji i rejestrów.

Poszczególne instrumenty realizacji powinno dobierać się pod względem oceny efektywności, ich dotychczasowej skuteczności lub doświadczeniu innych jednostek.

Obowiązkowym elementem systemu realizacji strategii są wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, tj. obowiązkowych lub fakultatywnych programów, planów, które funkcjonują w Gminie Ziębice. Ważne jest, aby dokumenty te były zgodne z zapisami Strategii, a w razie potrzeby zostały zaktualizowane dla zachowania spójności wewnętrznej.

Strategia Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2023-2030 jako dokument kierunkowy, powinna być spójna w szczególności z Wieloletnią prognozą finansową Gminy oraz corocznymi uchwałami budżetowymi.

W tabeli znajdują się informacje na temat dokumentów wykonawczych obowiązujących w Gminie Ziębice w momencie sporządzania Strategii, wraz z odniesieniem do ich aktualności, a także wytyczne co do ich sporządzania.

Tabela 13 Dokumenty wykonawcze obowiązujące w Gminie Ziębice wraz z wytycznymi do ich sporządzenia

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
Planowanie przestrzenne		
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ziębice	Dokument obowiązujący, przyjęty na mocy uchwały Nr 327/VII/2018 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 28 czerwca 2018 r.	Aktualizacja Studium w zależności od potrzeb oraz w wyniku zmian w prowadzonej polityce przestrzennej. Przepisy dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uchylono ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Wprowadzono wówczas nowe narzędzie planistyczne – plan ogólny gminy.
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla pięciu obszarów położonych w obrębie Ziębice – Wschód	W Gminie Ziębice obowiązują następujące plany zagospodarowania przestrzennego: • Ziębice – Obr. Zachód (uchwała Nr 67/VIII/2019 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 27 czerwca 2019 r.) • Ziębice – Obr. Wschód (uchwała Nr 113/VIII/2019 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 28 listopada 2019 r.) • Ziębice – Obr. Nieszków (uchwała Nr 66/VIII/2019 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 27 czerwca 2019 r.)	Aktualizacja obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego może zostać dokonana w zgodzie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
	Park Kulturowy w Henrykowie (uchwała Nr 547/VIII/2023 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 24 maja 2023 r.)	
Energetyka		
Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa	Brak	Dokument obowiązkowy na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Sporządzany na okres 15 lat, aktualizowany co najmniej raz na 3 lata.
Gospodarka komunalna		
Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Ziębice na lata 2019-2023	Dokument obowiązujący, przyjęty na mocy uchwały Nr 60/VIII/2019 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 30 maja 2019 r.	Dokument aktualny, wymagający aktualizacji w okresie realizacji Strategii. Jest to obowiązkowy dokument na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego. Sporządzany jest na okres co najmniej pięciu kolejnych lat.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
Gospodarka komunalna		
Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych	Dokument wprowadzony na mocy uchwały Nr 270/VIII/2021 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 25 lutego 2021 r.	Zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych opracowuje przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia wydanego przedsiębiorstwu na prowadzenia działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.
Ochrona zabytków		
Program Opieki nad Zabytkami	Brak	Dokument obowiązkowy, co wynika z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Opracowywany jest na okres 4 lat. Przyjmuje go rada gminna, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Gmina Ziębice posiada Gminną Ewidencję Zabytków.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
Ochrona środowiska naturalnego		
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ziębice na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029	Dokument aktualny, wprowadzony na mocy uchwały Nr 475/VIII/2022 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 24 listopada 2022 r.	Dokument obowiązkowy, sporządzany na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Pozwala on realizować politykę ochrony środowiska na poziomie gminy. Dokument wymaga aktualizacji w okresie realizacji Strategii.
Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Brak	Jest to dokument, który wyznacza kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej gminy. Rekomendowane dokonanie aktualizacji w okresie realizacji Strategii.
Program usuwania azbestu z terenu Gminy Ziębice	Dokument obowiązujący przyjęty na mocy uchwały Nr XII/66/2015 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 27 sierpnia 2015 r.	Dokument sporządzany obowiązkowo w związku z Programem oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
Polityka społeczna		
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ziębice na lata 2018-2025	Dokument aktualny, przyjęty na mocy uchwały Nr 309/VII/2018 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 29 marca 2018 r.	Jest to dokument obowiązkowy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dokument będzie wymagał aktualizacji w okresie obowiązywania Strategii.
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Dokument przyjęty na mocy uchwały Nr 353/VIII/2021 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 25 listopada 2021 r.	Dokument obowiązkowy na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Ziębice na lata 2023-2025	Dokument aktualny, wprowadzony uchwałą Nr 533/VIII/2023 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 27 kwietnia 2023 r.	Dokument obowiązkowy na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program musi obejmować trzy lata.
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	Dokument przyjęty na mocy uchwały Nr 603/VIII/2023 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 23 listopada 2023 r.	Obowiązkowy dokument na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii Sporządzany jest na okres nie dłuższy niż cztery lata.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2016-2026	Dokument aktualny, przyjęty na mocy uchwały Nr 198/VII/2017 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 23 lutego 2017 r.	Rekomendowana aktualizacja dokumentu w okresie realizacji Strategii. Jest to skuteczne narzędzie wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych gminy oraz niezbędny dokument do pozyskiwania dotacji.
Rozwój lokalny		
Roczny Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Dokument przyjęty uchwałą Nr 602/VIII/2023 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 23 listopada r.	Program przyjmowany corocznie. Określa obszary współpracy finansowej i niefinansowej z organizacjami pozarządowymi.
Zarządzanie kryzysowe		
Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy	Dokument przyjęty zarządzeniem Nr 188/2017 Burmistrza Ziębic z dnia 20 października 2017 r. w sprawie powołania Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego	Dokument sporządzany na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
Finanse publiczne		
Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ziębice na lata 2023-2042	Dokument aktualny, wprowadzony na mocy uchwały Nr 497/VIII/2022 Rady Miejskiej w Ziębicach z dnia 28 grudnia 2022 r.	Dokument aktualny, aktualizacja zgodnie z potrzebami.
Budżet Gminy na 2023 rok	Dokument przyjęty na mocy uchwały Nr 518/VIII/2023 z dnia 28 grudnia 2022 r.	Uchwała przyjmowana corocznie. Powinna odzwierciedlać cele i kierunki działań określone w Strategii, zintegrowane z wieloletnią prognozą finansową.

Źródło: opracowanie własne

Monitoring stanowi proces regularnego gromadzenia i analizowania informacji dotyczących wdrażania strategii. Prowadzi się go w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii – pozwala wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych działań.

Za sporządzenie raportów z ewaluacji odpowiedzialni będą wyznaczeni pracownicy Urzędu Miasta Ziębice oraz jednostek organizacyjnych Gminy Ziębice. W razie konieczności przeprowadzenie monitoringu może zostać zlecone podmiotowi zewnętrznemu.

Efekty strategii będą monitorowane i przedstawiane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jest obowiązkowym dokumentem. Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim – w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady Gminy i budżetu obywatelskiego.

W procesie realizacji strategii istotna jest również odpowiednio przeprowadzona ewaluacja, dzięki której możliwe będzie określenie jakości i efektów wdrażania strategii. Dokonuje się jej przy uwzględnieniu następujących kryteriów:

- trafności, która pozwala na ocenę adekwatności planowanych celów Strategii względem zidentyfikowanych problemów i wyzwań rozwoju Gminy,
- skuteczności, która określa, czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia wskutek zaplanowanych działań,
- efektywności, która pozwala ocenić, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych
- spójności – zewnętrznej (w zakresie zgodności Strategii z zapisami dokumentów wyższego rzędu) i wewnętrznej (logiczny związek pomiędzy diagnozą, wizją, celami i działaniami Strategii).

Ze względu na moment prowadzenia, wyróżnić można ewaluację ex-ante, mid-term, on-going oraz ex-post. Ewaluacja ex-ante jest podejmowana przed przyjęciem ostatecznej wersji strategii. Ewaluacja mid-term jest realizowana mniej więcej w połowie realizacji strategii, czyli w przypadku Gminy Ziębice zaleca się przeprowadzenie jej na przełomie 2026 i 2027 r. Ewaluacja on-going jest przeprowadzana w trakcie wdrażania strategii i zaleca się przeprowadzanie jej

co dwa lata. Ewaluacja ex-post jest prowadzona po zakończeniu realizacji strategii i pełni funkcję podsumowującą.

Raporty z ewaluacji przeprowadzane będą na podstawie monitoringu. Za ich sporządzenie odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miasta Ziębice oraz jednostek organizacyjnych Gminy Ziębice. W razie konieczności, wykonanie raportów zlecone zostanie podmiotowi zewnętrznemu.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, Strategia podlega aktualizacji, jeśli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna Gminy albo gdy jest to niezbędne w celu zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. W przypadku aktualizacji Strategii stosuje się przepisy art. 10f wspomnianej ustawy, które mówią przede wszystkim o podejmowanych uchwałach oraz opinii zarządu województwa.

Ramy finansowe i źródła finansowania

W celu skutecznej realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2023-2030 oraz urzeczywistnienia założonej wizji, samorząd będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł finansowania poszczególnych zadań. Znaczenie dla sfinansowania założonych w Strategii kierunków działań mają przede wszystkim:

- środki własne Gminy Ziębice,
- środki z pochodzące budżetu państwa,
- środki z pochodzące budżetu województwa dolnośląskiego,
- środki unijne,
- środki pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- środki pochodzące z Banku Gospodarstwa Krajowego,
- środki pochodzące z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- środki pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków,
- środki pozyskane od inwestorów prywatnych,
- kredyty bankowe, pożyczki.

Warto wspomnieć, że przedstawione potencjale źródła finansowania nie obejmują całego katalogu możliwości pozyskiwania środków pieniężnych na realizację Strategii. Istotny jest zatem systematyczny monitoring pojawiających się możliwości dofinansowań.

Spis tabel

Tabela 1 SWOT Gminy Ziębice w wymiarze społecznym	6
Tabela 2 Analiza SWOT Gminy Ziębice w wymiarze gospodarczym	8
Tabela 3 Analiza SWOT Gminy Ziębice w wymiarze przestrzennym	9
Tabela 4 Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.....	13
Tabela 5 Kierunki działań w wymiarze społecznym	15
Tabela 6 Kierunki działań w wymiarze gospodarczym.....	18
Tabela 7 Kierunki działań w wymiarze przestrzennym	19
Tabela 8 Oczekiwane rezultaty w wymiarze społecznym	23
Tabela 9 Oczekiwane rezultaty w wymiarze gospodarczym.....	30
Tabela 10 Oczekiwane rezultaty w wymiarze przestrzennym	32
Tabela 11 Planowana lokalizacja kierunków działań zaplanowanych w ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Ziębice na lata 2023-2030	43
Tabela 12 Charakterystyka JCW zlokalizowanych w granicach Gminy Ziębice	66
Tabela 13 Dokumenty wykonawcze obowiązujące w Gminie Ziębice wraz z wytycznymi do ich sporządzenia	79

Spis map

Mapa 1 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Ziębice	42
Mapa 2 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	70
Mapa 3 Przygraniczny obszar funkcjonalny.....	72
Mapa 4 Sudecki Obszar Funkcjonalny	73
Mapa 5 Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo	75